ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ, 1837.] [ΑΡΙΘ. 2.

ΤΟ ΖΑΧΑΡΟΚΑΛΑΜΟΝ.

Το ζαχαροκάλαμον πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς γέννημα τῆς Κίνας· δισχίλια ἔτη πρὶν κἂν γνωρίσωσιν αὐτὸ οἱ Εὐρωπαῖοι, καὶ μακρὸν χρόνου διάστημα πρὶν μάθωσι τὴν χρῆσιν αὐτοῦ τὰ λοιπὰ τῆς ἀνατολῆς ἔθνη, ἐκαλλιεργεῖτο εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν ἐκείνην. Καὶ πολὺν δὲ καιρὸν, ἀφοῦ ἡ οὐσία αὕτη, εἰς τὴν κρυσταλλώδη αὐτῆς μορφὴν, ἐπέρασε πρὸς δυσμὰς διὰ μέσου τῆς Ἰνδίας καὶ Ἀραβίας, ἐπεκράτει ὡς πρὸς τὴν φύσιν αὐτῆς καὶ τὸν τρόπον τῆς παραγωγῆς της ἄγνοια ἐντελεστάτη·—πιθανὸν ὅτι οἱ Σῖναι, οἵτινες ἔδειξαν πάντοτε ἔχθραν ἀνίκητον κατὰ πάσης μὲ ἀλλοεθνεῖς ἐπιμιξίας, ἐκάλυπταν ἐπίτηδες καὶ καθίσταναν μυστηριώδη τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Τὰ περὶ τοῦ ζαχαροκαλάμου ἐγνωστοποιήθησαν πρώτην φορὰν ὀρθῶς εἰς τὸ μέσον τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τὸν διαβόητον περιηγητὴν Μάρκον Πόλον· ἂν καὶ πολὺ ἀρχήτερα εἶχαν διαδοθῆν μερικαὶ τινὲς περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις. Τὸ φυτὸν μετεκομίσθη ὀλίγον ἔπειτα εἰς τὴν Ἀραβίαν, Νεβίαν, Αἴγυπτον, καὶ Αἰθιοπίαν, ὅπου ἐκαλλιεργήθη ἐκτεταμένως. Πρῶτον ἐφάνη εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ ζαχαροκάλαμον καταρχὰς τῆς δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος· ἤρχισε δὲ τὴν καλλιέργειαν αὐτοῦ ἡ Σικελία, ὅθεν ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἱσπανίαν, Μάδεραν, καὶ τὰς Καναρίας Νήσους. Συντόμως μετὰ τὴν ὑπὸ Κολόμβε ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς μετεκομίσθη τὸ φυτὸν τοῦτο εἰς τὴν Αὐτὴν καὶ Βραζιλίαν, ὅθεν βαθμηδὸν ἐξηπλώθη καθ' ὅλας τὰς Λυτικο-Ἰνδικὰς νήσους.

Τὸ ζαχαροκάλαμον αὐξάνει μᾶλλον ἢ ἧττον κατὰ τὴν φύσιν τῆς γῆς. Εἰς νέον καὶ ὑγρὸν χῶμα φθάνει κάποτε εἰς ὕψος ἐννέα πηχῶν·—ἀλλαχοῦ εἶναι πολὺ χαμηλότερον. Πληθύνεται δὲ πάντοτε διὰ τῆς φυτεύσεως παραφυάδων. Τὸ σκάλισμα ζαχαροκαλαμῶνος εἶναι ἐργασία κοπιωδεστάτη, ἐπειδὴ μάλιστα ἐξ ἀνάγκης γίνεται ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ τροπικοῦ ἡλίου· ἀρχήτερα ἐκτελεῖτο διὰ χειρὸς τὸ ἔργον τοῦτο· ἀλλὰ πρό τινων χρόνων μεταχειρίζονται τὸ ἄροτρον ὅπου τὸ συγχωρεῖ ἡ φύσις τῆς γῆς, μὲ ὄφελος ἀμοιβαῖον καὶ τοῦ κυρίου καὶ τῶν ἐργατῶν. Ἡ φύτευσις τῶν καλαμίων δὲν ἀνανεοῦται κατ' ἔτος· ἐὰν ὅμως τοῦτο συνέβαινεν, ἤθελαν ἀπαιτεῖσθαι πολὺ περισσότεροι τῶν νῦν ἀσχολουμένων ἐργατῶν, καὶ τοῦ ζαχάρου ἡ τιμὴ ἀκολούθως ἤθελεν εἶσθαι πολὺ μεγαλητέρα.

Ὅταν ὡριμάσωσιν ἐντελῶς τὰ καλάμια, κόπτονται πλησίον τῆς γῆς, καὶ, διαιρούμενα εἰς κομμάτια ἁρμοδίου μήκους, συνδένονται, καὶ μεταφέρονται εἰς τὸν μύλον. Ἀφοῦ δὲ περασθῶσι δὶς μεταξὺ τῶν κυλίνδρων τοῦ μύλου τούτου, ἐξέρχεται ὅλος αὐτῶν ὁ χυλός. Οὗτος συνάγεται εἰς δεξαμενὴν, καὶ πρέπει ἀμέσως νὰ θερμανθῇ διὰ νὰ μὴν ὀξυνίσῃ. Κάποια ποσότης ἀσβέστου λεπτῆς, ἢ ἀσβεστονέρου, ῥίπτεται μέσα περὶ τὸν καιρὸν τοῦτον, ὥστε νὰ εὐκολυνθῇ ἡ διαχώρισις τῶν εἰς τὸν χυλὸν περιεχομένων ἀκαθαρσιῶν· ἀφοῦ δὲ, συναχθεῖσαι αὗται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν διὰ τῆς ἀρκούσης θερμότητος, ἀφαιρεθῶσι, ταχύνεται μεγάλως ἡ βράσις τοῦ χυλοῦ, διὰ νὰ ἐξατμισθῶσι τὰ ὑδατώδη μόρια, καὶ νὰ πυκνωθῇ τὸ ὑγρὸν τοσοῦτον, ὥστε, ψυχρανθὲν, νὰ λάβῃ κοκκωτὸν σχῆμα.

Ἀφοῦ κρυώσῃ ἀρκετὰ τὸ ζάχαρον μέσα εἰς ῥηχὰς σκάφας, βάλλεται εἰς τοὺς κάδους, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐξαποστέλλεται εἰς τὴν Εὐρώπην. Οἱ κάδοι οὗτοι ἔχουν τρύπας ὑποκάτωθεν, καὶ στήνονται δὲ ὄρθιοι ὑπεράνω μεγάλης τινὸς δεξαμενῆς, εἰς τὴν ὁποίαν στραγγίζει τὸ ζαχαρόμελι,—τὸ μέρος δηλαδὴ τῆς σακχαρίνου ὕλης, ὅσον δὲν κρυσταλλοῦται. Τὸ ζαχαρόμελι τοῦτο συναθροίζεται ἀκολούθως, καὶ ἀφινόμενον πρῶτον νὰ ἀναβράσῃ ὁμοῦ μὲ τῶν λεβήτων τὰ ἐξαφρίσματα, ἀποσταλάζεται διὰ τὴν παραγωγὴν ῥωμίου.

Ο ΠΕΡΣΗΣ ΤΑΛΟΠΩΛΗΣ.

Μας παραγγέλλει συνεχῶς εἰς τὰ ποιήματά του ὁ Ὁράτιος, νὰ μὴ τρέφωμεν ἐλπίδας περὶ πραγμάτων παραπολὺ μακρυσμένων τῆς παρούσης στιγμῆς· καὶ δικαίως· ἐπειδὴ τὸ βραχὺ καὶ ἀβέβαιον τῆς ἀνθρωπίνου ζωῆς καθιστάνει τοιαύτας ἐλπίδας ἀλόγους καὶ ἀτόπους. Ὁ τάφος κεῖται ἀόρατος μεταξὺ ἡμῶν χ τοῦ ποθουμένου. Ἀπὸ μυρίους μόλις δύο ἢ τρεῖς ζοῦν ν' ἀπολαύσωσι τὸ διωκόμενον ἀγαθόν.

Συμβαίνει προσέτι, κατὰ δυστυχίαν, ὅτι μία ἐλπὶς μόλις τελευτᾷ ἐντός μας, χ ἄλλη ἀναβλαστάνει εἰς τόπον αὐτῆς. Φανταζόμεθα ὅτι θέλομεν εἶσθαι εὐδαίμονες καὶ εὐχαριστημένοι, ἂν ἐπιτύχωμεν τὴν δεῖνα καὶ τὴν δεῖνα ἀπόλαυσιν· ἀλλ' εἴτε διὰ τὸ μάταιον αὐτῶν, εἴτε διὰ τὴν φυσικὴν τοῦ πνεύματος ἀνησυχίαν, ἀκόμη δὲν ἀποκτῶμεν ἕν τι, χ ἐπεκτείνομεν τὰς ἐλπίδας εἰς ἄλλο.

Τὰ φυσικὰ ἐπακολουθήματα τοιούτων σκέψεων εἶναι ταῦτα·—ὅτι ἀνάγκη νὰ προσέχωμεν μὴν ὑπερμακρύνωνται αἱ ἐλπίδες μας· ὅτι πρέπει ἀρκετὰ νὰ ζυγίζωμεν τὰ ἐλπιζόμενα, ἐὰν ἐξ αὐτῶν ἦναι δυνατὸν νὰ λάβωμεν ὅσην εὐχαρίστησιν περιμένομεν· καὶ ἂν ἦναι τοιαῦτα, ὁποῖα εἴμεθα σχεδὸν βέβαιοι ὅτι θέλομεν ἐπιτύχειν, ζωὴν ἔχοντες. Ἂν μὲν ἐλπίζωμεν τὰ ὑπερμακρυσμένα τῆς παρούσης στιγμῆς, ἐνδεχόμενον μεταξὺ ἡμῶν καὶ αὐτῶν νὰ μεσολαβήσῃ ὁ θάνατος· ἂν δὲ πράγματα, τῶν ὁποίων τὴν ἀξίαν δὲν ἐστοχάσθημεν ἀκριβῶς, θέλομεν δοκιμάσειν πλειοτέραν δυσαρέσκειαν παρὰ ἡδονὴν ἐκ τῆ- ἀπολαύσεώς των· ἐὰν, τέλος, ὅσα πιθανὸν εἶναι ποτὲ νὰ μὴν ἐπιτύχωμεν, ἐνεργοῦμεν χ διαλογιζόμεθα εἰς μάτην, χ κάμνομεν τὸν βίον ὄνειρον καὶ σκιὰν πλέον παρ' ὅ,τι ἀληθῶς εἶναι.

Τὰ εἰρημένα ἐμποροῦν νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἐπιμύθιον εἰς τὸν ἑξῆς Ἀραβικὸν μῦθον.

Ὁ Ἀλνάσχαρ ἦτον ὀκνηρότατος, ὥστε ποτὲ δὲν ἤθελε νὰ πράξῃ τί, ἐνόσῳ ὁ πατήρ τȣ ἔζȣσε. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γονέως τούτου, κληρονομήσας ἑκατὸν Περσικὰς Δραχμὰς, ἔκρινεν εὔλογον ν' ἀγοράσῃ ὑαλικὰ χ βαρύτιμα πήλινα σκεύη διὰ μεταπώλησιν. Ταῦτα ἐστοίβασεν εἰς μεγάλον ἀνοικτὸν καλάθιον, καὶ, ἐκλέξας μικρόν τι ἐργαστήριον, ἔβαλε τὸ καλάθιον εἰς τοὺς πόδας του, καὶ ἐστήριξε τὰ νῶτα ἐπὶ τοῦ τοίχου, προσμένων ἀγοραστάς. Καθήμενος εἰς τὴν θέσιν ταύτην, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ καλαθίου, ἔπεσεν εἰς σειρὰν διαλογισμῶν ἄκρως διασκεδαστικὴν, καὶ ἠκούσθη ἀπὸ ἕνα τῶν γειτόνων του, ἐνῷ ὡμιλοῦσε καθ' ἑαυτὸν εἰς τὸν

'Διὰ τὰ περιεχόμενα τοῦ καλαθίου τούτου ἐπλήρωσα εἰς τὸν μεγαλέμπορον ἑκατὸν δραχμὰς, ὅλην μου δηλαδὴ τὴν οὐσίαν. Ἡ μεταπώλησις αὐτῶν θέλει μοῦ βάλειν εἰς τὰς χεῖρας διακοσίας. Αἱ διακόσιαι αὗται δραχμαὶ θέλȣν εἰς ὀλίγον καιροῦ διάστημα ἀναβῆν εἰς τετρακοσίας, αἵτινες, φυσικὰ, μὲ τὸν καιρὸν θέλουν συμποσωθῆν εἰς τετρακισχιλίας. Τέσσαρες χιλιάδες δραχμῶν εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ μὴ γένωσιν ὀκτώ. Εὐθὺς δ' ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ἀποκτήσω δέκα χιλιάδας δραχμῶν, θέλω παραιτήσειν τὴν τέχνην τοῦ ὑαλᾶ, καὶ γένειν χρυσοχόος. Θέλω τότε ἐμπορεύεσθαι εἰς ἀδάμαντας, μαργαρίτας, καὶ παντὸς εἴδους πολυτίμους πέτρας. Ἀφοῦ ἐπισωρεύσω ὅσον πλοῦτον ἐπιθυμῶ, θέλω ἀγοράσειν τὸν ὡραιότατον οἶκον, μὲ γαίας, δούλους, εὐνούχους, καὶ ἵππους. Θέλω τότε ἀρχίσειν νὰ χαίρωμαι τὴν ζωὴν, χ νὰ κάμνω κρότον εἰς τὸν κόσμον. Ἀκόμη, μ' ὅλον τοῦτο, θέλω ἐξακολουθεῖν τὸ ἐμπόριόν μȣ, ἕως νὰ συναχθῶ ἑκατὸν χιλιάδας δραχμάς. Ἔπειτα, θέλω φυσικὰ εἶσθαι ὡς ἡγεμών, καὶ θέλω ζητήσειν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα τοῦ Βεζίρη, παραστήσας πρῶτον εἰς τὸν ὑπουργὸν αὐτὸν τὴν ὁποίαν ἔλαβα εἴδησιν περὶ τοῦ κάλλους, πνεύματος, φρονήσεως, καὶ ἄλλων ἀρετῶν χ προτερημάτων τῆς θυγατρός τȣ. Θέλω τὸν εἰδοποιήσειν συγχρόνως, ὅτι μελετῶ νὰ τὸν φιλοδωρήσω χίλια φλωρία τὴν νύκτα τοῦ γάμȣ μας. Εὐθὺς ἀφοῦ νυμφευθῶ τοῦ Βεζίρη τὴν θυγατέρα, θέλω τῆς ἀγοράσειν δέκα μαύρους εὐνούχους, τοὺς νεωτάτους καὶ ὡραιοτάτους. Πρέπει μετέπειτα νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν πενθερόν μȣ, μετὰ μεγάλης συνοδίας. Ὅταν δὲ μὲ βάλῃ ἐκ δεξιῶν του,—τὸ ὁποῖον, τοὐλάχιστον πρὸς τιμὴν τῆς θυγατρός του, θέλει ἀναμφιβόλως κάμειν,—θέλω τὸν δώσειν τὰ ὁποῖα τὸν ὑπεσχέθην χίλια φλωρία· καὶ ὕστερον θέλω φέρειν αὐτὸν εἰς μεγάλην ἀπορίαν, χαρίζων χ ἄλλο πουγγίον ἰσότιμον, μὲ σύντομον τινὰ ὁμιλίαν, ὡς, "Βλέπετε, κύριε, ὅτι δὲν ἐκβαίνω ἀπὸ τὸν λόγον μου· πάντοτε δίδω περισσότερον ἀπ' ὅσον ὑπόσχομαι."

'Πρώτιστον σκοπὸν, ἀφοῦ φέρω τὴν κυρίαν εἰς τὸν οἶκον, θέλω βάλειν τὸ νὰ τὴν ἐμπνεύσω σέβας πρὸς ἐμὲ βαθύτατον. Διὰ τȣτο δὲ θέλω περιορίσειν αὐτὴν εἰς τὸ ἴδιόν της οἴκημα, τὴν ἐπισκεφθῆν μόνον ἅπαξ καὶ συντόμως, καὶ τὴν ὁμιλήσειν πολλὰ ὀλίγον. Αἱ γυναῖκες της θέλȣν μὲ παραστήσειν ὅτι εἶναι ἀπαρηγόρητος διὰ τὴν σκληρότητά μȣ. χ μὲ παρακαλέσειν μετὰ δαρύων νὰ τὴν χαϊδεύσω, καὶ νὰ τὴν ἀφήσω νὰ καθίσῃ πλησίον μου· ἀλλ' ἐγὼ θέλω μένειν ἔτι ἀδυσώπητος, χ στρέψειν κατεπάνω της τὰ νῶτα

ἐλθεῖν ἔπειτα, καὶ μὲ φέρειν τὴν θυγατέρα της, ἐνῷ κάθημαι ἐπάνω εἰς τὸν σοφᾶν. Ἡ θυγάτηρ, κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη, θέλει προσπέσειν εἰς τοὺς πόδας μου, καὶ μὲ παρακαλέσειν νὰ τὴν δεχθῶ εἰς τὴν εὔνοιάν μου. Ἐγὼ τότε, διὰ νὰ ἐντυπώσω εἰς τὸν νοῦν αὐτῆς τὴν ἀνήκουσαι πρὸς τὸ ὑποκείμενόν μου εὐλάβειαν, θέλω ἐξαπλώσειν τὰ μηρία μου, καὶ τὴν λακτίσειν μὲ τὸν πόδα μου, ὥστε νὰ ἐγκρημνισθῇ εἰς ἀρκετὸν διάστημα ἀπὸ τὸν σοφᾶν.

Ἐβυθίσθη παντάπασιν εἰς τὴν χιμαιρικὴν ταύτην ὀπτασίαν ὁ Ἀλνάσχαρ, χ δὲν ἠμπόρεσε νὰ μὴ πράξῃ ὅ,τι ἐδιαλογίζετο· ὥστε, κτυπήσας κατὰ δυστυχίαν τὸ καλάθιον, τὴν βάσιν ὅλης αὐτοῦ τῆς μεγαλειότητος, ἔσπρωξε τὰ ὑάλινα χ πήλινα σκεύη μακρὰν ἑαυτοῦ εἰς τὸν δρόμον, καὶ κατεσύντριψεν αὐτὰ ὅλα.

ΛΕΩΝ ΑΛΛΑΤΙΟΣ.

Ο Λεων Αλλατιος, εἷς τῶν ἐξόχων σοφῶν τῆς δεκάτης ἑβδόμης ἑκατονταετηρίδος, ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Χίον, ἀπὸ γονεῖς Γραικολατίνȣς, κατὰ τὸ 1586. Εἰς τὴν Ἰταλίαν ξενιτευθεὶς ἐνῷ ἦτον ἀκόμη παῖς, ἐπροστατεύθη ὑπὸ κραταιοῦ τινὸς οἴκȣ εἰς τὴν Καλαβρίαν, χ ἐστάλθη νὰ τελειώσῃ τὰ μαθήματα αὐτȣ εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ Ἑλληνικὸν γυμνάσιον. Μετεπεσκέφθη μὲν τὴν πατρίδα τȣ κατ' αὐτὰς ἔτι τὰς ἀρχὰς τοῦ βίου· ἀλλ' ὑπέστρεψεν ὀλίγον ἔπειτα εἰς τὴν Ῥώμην, ὅπȣ, μετ' ἀλλεπαλλήλους φιλολογικὰς ἐνασχολήσεις, ἐπέτυχε νὰ διορισθῇ βιβλιοθηκάριος τοῦ Οὐατικανȣ. Διὰ τὴν θέσιν ταύτην καθίστανεν αὐτὸν ἐπιτηδειότατον χ ἡ μεγάλη του φιλοπονία καὶ τὸ κραταιότατον αὐτοῦ μνημονικόν· εἰς τὸ διάστημα δὲ μακροχρονίου βίου, ἐξέδωκε χειρόγραφα, μετέφρασεν Ἕλληνας συγγραφεῖς, κ' ἐδημοσίευσε πολλὰ ἔργα πρωτότυπα, τὰ ὁποῖα δείχνουν μᾶλλον πολυμάθειαν παρὰ κρίσιν ἢ αἴσθησιν τοῦ καλοῦ. Ἂν χ τὸ γένος Ἕλλην, ἐχρημάτισε μ' ὅλον τȣτο εἷς τῶν πλέον ἐνθέρμων ζηλωτῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀναμαρτησίας τοῦ Πάπα· καὶ μ' ὅλην αὐτοῦ τὴν σοφίαν, ὄχι μόνον δὲν ἦτον ἐλεύθερος ἀπὸ μισαλλοδοξίαν, ἀλλὰ καὶ τολμηρῶς διϊσχυρίζετο, ὅτι ὀρθὸν καὶ δίκαιον εἶναι νὰ μεταχειριζώμεθα πῦρ καὶ μάχαιραν πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν ἰσχυρογνωμόνων αἱρετικῶν! Κατηγορεῖται ὅτι ἐμαλάκυνε τὰς μεταξὺ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας διαφορὰς, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Πάπαν Οὐρβανὸν Η'., ὅστις ἔκλινεν ἰσχυρῶς εἰς τὸ νὰ συνδιαλλάξῃ καὶ συνενώσῃ αὐτάς. Ἐθεμελίωσε δὲ γυμνάσιον εἰς τὴν Χίον, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Ῥώμην τὸ 1669, ὀγδοήκοντα τριῶν χρόνων ἡλικίας.

ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ.

Αφοῦ ἡ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου μήτηρ ἁγία Ἑλένη ὑπῆγε καὶ ἐπροσκύνησεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἐπεκράτησε γνώμη μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν, ὅτι προσκύνησις τῆς ἱερᾶς ἐκείνης χώρας καὶ ἐνθερμος προσευχὴ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔπαθεν ὁ Σωτὴρ, φέρει ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον. Διὰ τοῦτο ἦτο πάντοτε ὁ ἅγιος τάφος πλήρης προσκυνητῶν, οἵτινες ἀπεδήμουν ἐκεῖ συχνάκις ἀπὸ μακρυνωτάτους τόπους. Οἱ τὴν χώραν ταύτην ἐκ τῆς ἑβδόμης ἤδη ἑκατονταετηρίδος ἐξουσιάζοντες Ἄραβες δὲν ἠνώχλουν τοὺς προσκυνητὰς, ἀλλ' εὕρισκαν καὶ ὠφέλειαν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν συχναζόντων εἰς τὴν Παλαιστίνην Χριστιανῶν. Ὁ μέγας Κάρολος ἔκαμε χ φιλικήν τινα συνθήκην μὲ τὸν Ἀρὰμ ἀλ Ῥασίδ, χ τὸν ἐπαρακάλεσε νὰ προστατεύῃ κατὰ πάντα τρόπον τοὺς Χριστιανοὺς προσκυνητάς. Ἔκτοτε ἔτρεχαν πλῆθος Χριστιανῶν, πολλοὶ δὲ καὶ κοσμικοὶ ἄρχοντες, τοὺς ὁποίȣς βέβαια δὲν ἐκίνει ἡ δημώδης γνώμη. Ἀληθινὴ καὶ ἐγκάρδιος ἀγάπη πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον, χ εὐλαβὴς ἀνάγνωσις τῶν παθῶν του, ἀνέφλεγεν εἰς τὰς καρδίας των τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ πατήσωσι τὴν ἁγίαν γῆν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπάτησαν ποτὲ οἱ πόδες τοῦ Σωτῆρος, καὶ μὲ δάκρυα νὰ δείξωσι τὸ σέβας των εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ὅπου ἐξέχεε τὸ θεῖόν του αἷμα πρὸς σωτηρίαν ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἦλθεν ὅμως τέλος πάντων ὁ καιρὸς, ὁπότε ὠμοὶ καὶ θηριώδεις βάρβαροι ἐκυρίευσαν τὴν Ἱερουσαλὴμ, χ τότε ὑπερεπερίσσευσαν τὰ δεινὰ τῶν προσκυνητῶν.—'Οἱ βάρβαροι κατακρατȣσι τὰ ἅγια, κακομεταχειρίζονται τȣς Χριστιανοὺς, βεβηλόνουσι τοὺς ἱεροὺς τόπους, καὶ δὲν ὑποφέρουν πλέον τοὺς προσκυνητὰς,' ἠχολογεῖτο πανταχόθεν. Οἱ θρῆνοι οὗτοι ἠκούσθησαν εἰς τὴν Δύσιν ἀπὸ πολλοὺς ἐναρέτους, χ διήγειραν τὴν ἐνθουσιώδη ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐκστρατεύσωσι πανδημεὶ, χ νὰ ἁρπάσωσι μὲ τὸ ξίφος τὸν ἅγιον τόπον ἀπὸ τοὺς ἀπίστους.

Τότε ἐφάνη παράξενός τις ἀνὴρ, Πέτρος ὀνομαζόμενος, Κȣκȣπετρος ἐπονομαζόμενος, καθὼς λέγει Ἄννα ἡ Κομνηνὴ, ἐκ τῆς πόλεως Ἀμβιανοῦ, ὅστις πρότερον εἶχεν ἀρνηθῆν τὸν κόσμον διὰ τὴν τύψιν τῆς συνειδήσεώς του, ἔγεινεν ἐρημίτης, καὶ ὑπῆγε προσκυνητὴς καὶ τοῦ ἁγίου τάφου· αἱ κακουχίαι τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν τὸν ἐνθουσίασαν νὰ ἐκδικηθῇ τὴν καταφρόνησιν τȣ Σωτῆρος, χ νὰ ἐπιχειρήσῃ αὐτὸς τὸ μέγα ἔργον. Ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Πάπαν Οὐρβανὸν Β'. ἔγγραφον δέησιν τοῦ κατατεθλιμμένου Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ

τοῦ παρέστησε τὴν ἀξιοθρήνητον κατάστασιν τῶν Χριστιανῶν ϗ τῶν προσκυνητῶν τῆς Παλαιστίνης. Ὁ Χριστὸς (ἔλεγεν ὁ Πέτρος) τȣ̃ ἐφάνη καθ' ὕπνους, καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ σηκώσῃ ὅλον τὸν κόσμον πρὸς ἐλευθέρωσιν τοῦ ἁγίου τάφου.

Ὁ Πέτρος λοιπὸν οὗτος ἐστάλθη ὑπὸ τοῦ Πάπα ἀπόστολος εἰς ὅλην τὴν Ἰταλίαν ϗ Γαλλίαν, νὰ κηρύξῃ ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν προσταγήν. Ἡ φήμη τοῦ ἁγίου προσκυνητοῦ ἐπροπορεύετο πολὺ μακρὰν ἔμπροσθέν του, καὶ, ὅπȣ ὑπήγαινεν, ἐθεωρεῖτο ὡς τοῦ Θεοῦ ἄγγελος. Τὸ ἐξωτερικόν του ἐνεδυνάμονε τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμναν αἱ διδαχαί του. Κατάξηρος ἀπὸ πεῖναν ϗ δίψαν ϗ μακρὰς κακοπαθείας, ἐξυπόλυτος ϗ μὲ γυμνὸν ϗ φαλακρὸν κρανίον, ἐνδυμένος ἐξεσχισμένα ῥάκη, ζωσμένος μὲ σχοινίον, καὶ βαστάζων σταυρὸν εἰς τὴν χεῖρα, ἐκάθητο ἐπάνω εἰς ζῶον ἄξιον τοιούτου ἀναβάτου, εἰς κατάξηρον γάδαρον. Μόνον ἡ φωνή του ϗ τὸ πύρινον βλέμμα τῶν εἰς βάθος ἐγχωμένων ὀφθαλμῶν του ἐφανέρωναν τὸν παράδοξον ἄνδρα· ὁ ὑπὲρ τῆς πίστεως ζῆλος, καὶ ἡ σκληραγωγημένη ζωή του ἐνέπνεαν θαυμασμὸν καὶ σέβας. Ἐδίδασκεν εἰς τὰς ἐκκλησίας, εἰς τὰ σταυροδρόμια, καὶ εἰς τὰς λεωφόρους, καὶ ἡ εὐγλωττία του ἐνθουσίαζεν ὅλας τὰς καρδίας. Γέροντες ἐκαθάριζαν τὰ σκωριασμένα ὅπλα των διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸν ἅγιον πόλεμον, ϗ παιδία ἐγυμνάζοντο νὰ βαστάζωσι τὴν λόγχην.

Γενικὸς ἐνθουσιασμὸς ἐκυρίευσε τὰς χώρας τῆς Λύσεως· καθεῖς ἔβλεπε σημεῖα εἰς τὸν οὐρανόν, τὰ ὁποία ἀνήγγελλαν τοῦ Θεοῦ τὴν θέλησιν. Πυρώδης δρόμος, ἔλεγαν, ἐξηπλόνετο καὶ ἔφθανε διὰ τοῦ κυανοῦ οὐρανοῦ τῆς μεσημβρίας εἰς τὴν Ἀνατολήν, καὶ πάραυτα μετὰ τοῦτο ἐφαίνετο κόκκινον ὡσὰν αἷμα τὸ ἡμισφαίριον τȣ̃ οὐρανοῦ. Ἐπεκράτει τότε καὶ μία ἐπιδημικὴ νόσος, ὀνομασθεῖσα ἱερὸν πῦρ, ἴσως ἡ λεγομένη σκαρλατίνα, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέθνησκαν πολλοί. Ἐξηγεῖτο τοῦτο θεία ποινὴ διὰ τὴν ἀναβολὴν τοῦ ἀγῶνος. Εὐκόλως συμπεραίνεται ὅτι ἐγίνοντο μὲ σκοπὸν εὐσεβείας ἀπάται, διὰ νὰ ἀνάψωσι τὴν δεισιδαιμονίαν. Ἕνας ἱερεὺς εἶπεν ὅτι εἶδεν εἰς τὸν οὐρανὸν ξίφος, ἄλλος ὁλόκληρον στράτευμα, τρίτος τις δύο πυροειδεῖς καβαλλαρίους μαχομένους εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὅτι ὁ σταυροφόρος ἐνίκησε τὸν ἕτερον· καὶ ὄχι μόνον ταῦτα, ἀλλὰ διεδόθη ϗ λόγος ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ὁ μέγας Κάρολος, καὶ θέλει κυβερνήσειν αὐτὸς τὸν ἅγιον πόλεμον.

Ὁ Πάπας Οὐρβανὸς ἔβλεπε τὴν θεοβλάβειαν ταύτην μὲ εὐχαρίστησίν τȣ. Ἐπρόσταξε σύνοδον εἰς τὴν Πλακεντίαν (Μάρτ. 1095), ϗ συνήχθησαν τόσοι ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, ὥστε ἐκάθισαν εἰς ὕπαιθρον τόπον. Ἡ πυρώδης δημηγορία, ἥτις ἔγεινεν ἐδῶ περὶ τῶν πραγμάτων ὅλης τῆς Χριστιανωσύνης, ἔκαμε τὴν ἐνέργειάν της. Πρεσβευταὶ τοῦ Γραικικȣ̃ αὐτοκράτορος ἦλθαν ἐδῶ ζητοῦντες βοήθειαν κατὰ τῶν ἐξαπλονομένων Τούρκων, καὶ πολλοὶ ὡρκίσθησαν νὰ ὑπάγωσι καὶ ν' ἀγωνισθῶσι κατὰ τῶν ἀπίστων.

Ἡ μεγάλη καὶ γενικὴ κίνησις, ἥτις ἤρχισε τότε εἰς τὴν Εὐρώπην, διήρκεσε δύο περίπȣ ἑκατονταετηρίδας· ἐκ τῆς Γερμανίας καὶ Γαλλίας, ἐκ τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἰταλίας, ϗ ἐκ τοῦ ψυχροῦ βορρᾶ, ἔτρεχαν στρατεύματα κατόπιν στρατευμάτων εἰς τὴν Ἀσίαν· ἐλογαριάσθησαν περίπȣ ἑπτὰ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων. Εἰς ὅλους τοὺς σταυροφόρους (διότι οὕτως ὠνομάζοντο οἱ ἅγιοι πολεμισταὶ) ἐδόθη τελεία ἄφεσις τῶν ἁμαρτημάτων, καὶ εἰς τοὺς ἀφήσαντας ὀπίσω κτήματα καὶ ἀγροὺς ὑπεσχέθη ἡ ἐκκλησία νὰ τὰ ἐπιτροπεύῃ μὲ πίστιν, καὶ νὰ τὰ δίδῃ σῶα ϗ ἀνελλιπῆ εἰς τοὺς ἐπιστρέφοντας. Οἱ τόκοι τῶν χρεωφειλετῶν, τῶν πολεμούντων εἰς τὴν ἁγίαν γῆν, ἦσαν ἀφειμένοι, καὶ τῶν ἀποθνησκόντων ἐκεῖ ἐτάχθη πατρικὴ φροντὶς διὰ τοὺς συγγενεῖς των. Αὗται αἱ ὑποσχέσεις τοῦ κλήρου ἐνθουσίασαν πολλοὺς ἀδιαφοροῦντας διὰ τὰ οὐράνια καλά, τοὺς ἐκίνησαν δὲ μᾶλλον καὶ ἐλπίδες λαφύρων ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ τὴν Ἀσίαν. Οἱ χωριάται, τῶν ὁποίων ἡ τύχη ἦτο πολλὰ σκληρά, ἀφῆκαν τὸ ἄροτρον καὶ τὴν δίκελλαν, ϗ ἄραντες εἰς τοὺς ὤμους τὸν σταυρὸν, ὑπῆγαν νὰ αἰσθανθῶσι τὰ καλὰ τῆς ἐλευθερίας.—ΚΟΥΜΑΣ.

Τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡμεῖς κάμνομεν τὴν ἁμαρτίαν, κάλλιον ἦτο νὰ ἤθελε χαθῆν ἀπὸ τὰ ὀμματιά μας ὁ ἥλιος, ἢ νὰ ἀνασχισθῇ ὑποκάτω εἰς τοὺς πόδας μας ἡ γῆ, διὰ νὰ μᾶς καταπίῃ ζωντανοὺς. Διότι ἐκείνην τὴν ὥραν ἡμεῖς ὑβρίζομεν ἕνα Θεὸν πλάστην καὶ λυτρωτήν· ὑβρίζομεν τὴν δικαιοσύνην του μὲ μίαν τολμηρὰν παράβασιν τῶν ἐντολῶν του· ὑβρίζομεν τὴν ἀγαθότητά του μὲ μίαν ἀπάνθρωπον ἀχαριστίαν εἰς τὰς εὐεργεσίας του. Ἡμεῖς καταπατοῦμεν τὸ αἷμά του, παροξύνομεν τὴν κρίσιν τȣ, ἀνάπτομεν τὴν ὀργήν του, χάνομεν τὴν χάριν του, πίπτομεν εἰς τὸ μῖσός του. Καὶ ἐξεύρετε τί εἶναι τὸ μῖσος τοῦ Θεοῦ; λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος· εἶναι μία κόλασις πρὶν τῆς κολάσεως· εἶναι ἕνα πρᾶγμα βαρύτερον ἀπὸ τὴν κόλασιν· 'Θεοῦ γὰρ ἀλλοτρίωσις καὶ ἀποστροφή, καὶ τῶν ἐκεῖσε προσδοκωμένων κολάσεων βαρύτερον ἐστὶ τῷ πεσόντι.' Τί χειρότερον τοῦ νὰ ἦναί τις μισημένος ἀπὸ τὸν Θεὸν, ϗ πρὸ καιροῦ κολασμένος;—ΜΗΝΙΑΤΗΣ.

ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ. ΑΡΙΘ. 1. ΙΤΑΛΙΑ.

Των ἐργατῶν τῆς Ἰταλίας ἡ κατάστασις διαφέρει εἰς τὰς διαφόρους πολιτείας. Εἰς τὴν Λομβαρδίαν, ἥτις εἶναι ἡ εὐκαρποτάτη τῶν Ἰταλικῶν χωρῶν, οἱ γεωργοὶ εἶναι δοῦλοι ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὰς γαίας ἐργάζονται· μεταξὺ αὐτῶν δὲν ὑπάρχουν ποσῶς ἰδιοκτῆται. Πρὸ τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς τοῦ 1796, τὸ μεγαλήτερον μέρος τῆς γῆς εὑρίσκετο εἰς τὰς χεῖρας τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ κλήρου· τώρα δὲ κυριεύουν μέρος αὐτῆς καὶ ὀλίγοι τινὲς πανοῦργοι κερδοσκόποι, τοὺς ὁποίους ἐπλούτισαν αἱ πολιτικαὶ μεταβολαί. Ἀλλὰ τοὺς χωρικοὺς αἱ μεταβολαὶ αὗται τίποτε δὲν ὠφέλησαν. Ἀναγκασμένοι νὰ δουλεύωσι ξένα χωράφια δι' οὐτιδανὰ κέρδη, μένουν πάντοτε εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, μὴ τρώγοντες παρὰ εἶδός τι ἀραβοσιτίνου ἄρτου ϗ ὄσπρια, πίνοντες δὲ μόνον ὀλίγον τι ὀξυνόκρασον· κρέας ἀπογεύονται σπανιώτατα. Ἀθλιέστερα ὅμως ἔτι διάγουν οἱ ἐπὶ τῶν ὀρυζοχωράφων ἀσχολούμενοι. Ὑπόχρεοι ὄντες νὰ στέκωσιν ὥρας συνεχεῖς μὲ τὰς κνήμας εἰς λιμνασμένα ὕδατα, ἐπιφέρουν εἰς ἑαυτοὺς δερματώδη τινὰ ἀσθένειαν, τὴν ὁποίαν γενικῶς ἀμελοῦν ἕως νὰ καταντήσωσι διόλου ἄχρηστα τὰ μέλη των, καὶ τότε ἐξ ἀνάγκης ὑπάγουν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ὅπου οἱ πλειότεροι ἀποθνήσκουν.

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν,—γράφει τις ἀπὸ τὰς Βενετικὰς πολιτείας,—ἴδα πτωχόν τι βρέφος κείμενον ὑποκάτω σάκκου, ἐνῷ ἐτινάσσετο ἀπὸ παροξυσμόν· τὴν ἐπαύριον δὲ τὸ πρωὶ ἀπαντήσας ἄλλο τι παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐγνώριζα ὅτι εἶναι ἀδελφὸς ἐκείνȣ, τὸ ἠρώτησα, 'Πῶς ὑπάγει ὁ ἀδελφός σου;' 'Ποῖος ἀδελφὸς, κύριε;' ἀπεκρίθη.—'Ὁ ἀδελφὸς, ὅστις ἔχει τὸν παροξυσμόν.'—'Πέντε ἀδέλφια, κύριε, ἔχομεν τὸν παροξυσμόν.'—'Ποῦ κοιμᾶσθε;'—'Εἰς κενόν τι ἱπποστάσιον.'—''Ὁ δὲ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ σας πȣ̃ εἶναι;'—'Ἡ μήτηρ μας ἀπέθανε, ϗ ὁ πατήρ μας ψωμοζητεῖ ἢ παραδουλεύει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.'—'Καὶ τί κάμνεις ἐσύ;'—'Ἀναβαίνω εἰς τὰ δένδρα ταῦτα, καὶ κόπτω ἀμπελόφυλλα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται οἱ οἰνοχόοι διὰ νὰ φράττωσι τὰς φιάλας· εἰς ἀνταμοιβὴν δὲ μᾶς δίδουν ὀλίγην τροφήν.'—Τοιαύτας ἀθλιότητος σκηνὰς ἀπαντᾷ τις πανταχοῦ πολυαρίθμους.

Εἰς τὴν Τοσκάναν οἱ χωρικοὶ ζȣ̃ν μὲ πλειοτέραν ἄνεσιν. Τῶν ἐργατῶν ὁ μισθὸς εἶναι ἀπὸ μίαν ἕως μίαν καὶ ἡμίσειαν δραχμήν. Αἱ γυναῖκες προσέτι κερδαίνουν ἀργύρια, πλέκουσαι ἄχυρα, ἐκ τῶν ὁποίων γίνονται τὰ σκιάδια τῆς Λιβόρνου. Ἀπὸ τοὺς γεωργȣ̃ς τινὲς μὲν εἶναι ἰδιοκτῆται· ὅσοι δὲ κρατοῦν ξένην γῆν, μοιράζονται τὰ προϊόντα μὲ τὸν κύριον αὐτῆς, ὅστις προβλέπει τὰ χρειώδη κτήνη καὶ τὸ ἥμισυ τῶν σπόρων καὶ ἐργαλείων.

Εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας τῆς Βονωνίας καὶ Ῥωμανίας, ὑποκειμένας εἰς τὸν Πάπαν, οἱ χωρικοὶ δὲν εἶναι μὲν ἰδιοκτῆται, τὰ αὐτὰ ὅμως ὑποστατικὰ περνȣ̃ν κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ τὸν πατέρα εἰς τὸν υἱὸν χωρίς τινος δυσκολίας. Ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην συγκατοικοῦν πολλάκις τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ὑποκείμενα,—διάφορα τῆς αὐτῆς οἰκογενείας μέλη, μὲ κοινόν τι συμφέρον, καὶ κυβερνώμενα ὑπὸ ἀρχηγοῦ, ὅστις ἐκλέγεται ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων, καὶ εἶναι ὁ μόνος εἰς τὸν κτήτορα τῆς γῆς ὑπεύθυνος. Αὐτὸς κυβερνᾷ τὰ πάντα εἰς τοὺς ἀγροὺς, ἡ συμβία τȣ δὲ τὰ πάντα εἰς τὸν οἶκον· μία ἢ δύο ἄλλαι γυναῖκες ἐπιμελοῦνται ὅλα τὰ τέκνα, ὥστε οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες αὐτῶν νὰ ὑπάγωσιν εἰς ἐργασίαν. Γενικῶς ἐπικρατεῖ ἐντελεστάτη ἁρμονία εἰς τὴν πατριαρχικὴν ταύτην οἰκογένειαν. Ὅταν ὁ ἀρχηγὸς ὑπεργηράσῃ, ἢ ἄλλως πως κατασταθῇ ἀνίκανος, ἐκλέγεται ἄλλος, ὅστις διαδέχεται τὰς ὑποχρεώσεις ἐξίσου καὶ τὴν δύναμιν τοῦ προκατόχου τȣ. Εἰς τὸν κύριον τῆς γῆς δίδει τὸ ἥμισυ τῶν προϊόντων, πληρόνει δὲ καὶ τὸ ἥμισυ τῶν φόρων. Ἡ μοιρασία γίνεται ἁπλούστατα· ὁ σῖτος χωρίζεται εἰς δύο σωροὺς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ κτήτωρ διαλέγει τὸν ἕνα· ὁμοιοτρόπως διαιρεῖται καὶ ἡ κάνναβις, ἀφοῦ πρῶτον κοπανισθῇ, καὶ γένῃ δεμάτια. Αἱ συνενωμέναι αὗται οἰκογένειαι ζοῦν μὲ ἀρκετὴν ἄνεσιν, ἔχουν ὅμως ὀλίγον ἀργύριον· πωλήσεις καὶ ἀγορὰς ἐνεργοῦν ὀλιγωτάτας, ἀναλίσκουν δὲ ὡς ἐπιτοπλεῖστον τὰ ἴδιά των προϊόντα. Ὄρνιθας παντὸς εἴδους τρέφουν πολυαρίθμους εἰς ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν. Αἱ γυναῖκες κλώθουν καὶ πλέκουν, ἕως δὲ καὶ βάπτουν. Χοροὺς μὲν καὶ διασκεδαστικὰς συνελεύσεις στεροῦνται οἱ ἁπλοῖ οὗτοι χωρικοί· ἀπολαμβάνουν ὅμως ὡραίας πομπὰς καὶ λιτανείας μετὰ μουσικῆς, κανονοβολήσεις, ϗ κάποτε ἱπποδρομίας. Ἂν καὶ ὁ οἶνος ὑπερπερισσεύῃ, δυσκόλως βλέπεταί τις μεθυσμένος· αἱματώδεις φιλονεικίαι συμβαίνουν σπανίως, καὶ κλοπαὶ, τοὐλάχιστον οἰκιακαὶ, δὲν ἀκολȣθοῦν παρὰ ὀλίγαι. Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ λαοῦ ἀφίνεται εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἱερέων, οἵτινες ὅμως ὀλίγον φροντίζουν περὶ τούτου, καὶ ἀκολούθως ὀλιγώτατοι δύνανται νὰ ἀναγινώσκωσιν ἢ νὰ γράφωσιν. Ἑκάστη μεγάλη οἰκογένεια ἀφιερόνει γενικῶς υἱὸν τινὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅστις γίνεται τρόπον τινὰ τὸ μαντεῖον τῶν ἁμαθῶν αὐτοῦ συγγενῶν· διαλύεται ὅμως πᾶσα στενὴ σχέσις μετ' αὐτοῦ, καὶ δὲν καλεῖται πλέον ἀδελφός.

Τῆς Γενοβαϊκῆς παραλίας οἱ εὔρωστοι κάτ-

οἶκοι, περικλεισμένοι μεταξὺ τῶν ὀρέων καὶ τῆς θαλάσσης, προστρέχουν ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς θαλάσσια ἐπιτηδεύματα, διὰ νὰ βελτιώσωσι τὸ εἶναί των. Τὰ ταξείδιά των εἶναι γενικῶς σύντομα, περιωρισμένα τὸ πλέον εἰς τὴν Μεσόγειον. Μετ' ἀκριβοῦς οἰκονομίας ᾗ λιτότητος διάγοντες, φέρουν τὸ περισσότερον μέρος ἀπὸ τὰ κέρδη αὐτῶν ὀπίσω εἰς τὰς οἰκογενείας των, αἵτινες, ἐνῷ αὐτοὶ λείπουν, καταγίνονται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κήπων καὶ περιβολίων, ἢ εἰς τὴν ἁλιείαν. Διὰ τῶν ἡνωμένων τούτων ἀγώνων ἀκμάζει πληθυσμὸς ἀξιόλογος ἐπὶ ἀκάρπῳ χώρᾳ· καὶ ὁλόκληρος ἡ παραλία, δι' ἑκατοντάδας μιλίων, παρεσιάζει κατὰ σειρὰν ἀδιάκοπον ὡραίας θορυβώδεις κωμοπόλεις καὶ χωρία, κατοικούμενα ὑπὸ ἱλαροῦ, ὑγιεινοῦ, καὶ δραστηρίου γένους ἀνθρώπων.

Περὶ τῶν χωρικῶν τῆς Νοτίου Ἰταλίας καὶ τῆς καταστάσεως αὐτῶν θέλομεν ὁμιλήσειν ἀκολούθως.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ.

ΦΑΙΝΕΤΑΙ ἀπὸ τὴν βίβλον τῆς Γενέσεως, ὅτι τὰ προϊόντα τῆς γῆς ἐσυγκρότουν τὴν ἀρχαιοτάτην τροφὴν τοῦ ἀνθρώπου· διότι 'ἀπὸ τὴν γῆν ἔκαμεν ὁ Θεὸς νὰ βλαστήσῃ πᾶν δένδρον εὐάρεστον εἰς τὴν ὅρασιν, καὶ καλὸν εἰς τὴν γεῦσιν·' πιθανώτατον δὲ ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐτρώγετο μόνον φυτικὴ τροφή. Ἡ πρώτη ἄδεια κρεωφαγίας ἐδόθη εἰς τὸν Νῶε καὶ τοὺς υἱούς αὐτοῦ ἀμέσως ὕστερον ἀπὸ τὸν κατακλυσμόν· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἔμαθαν νὰ μαγειρεύωσι τὰ κρέατα διαφοροτρόπως, ὡς ὀπτά, ἑψητά, βραστά, κτλ.

Βόες, πρόβατα, καὶ χοῖροι, ἦσαν ἡ κυριωτέρα τροφὴ καὶ τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἰουδαίας καὶ τῶν ἀρχαίων πολεμιστῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὅτε ἤθελαν νὰ δείξωσιν ἰδιαιτέραν τινὰ τιμὴν εἰς τὸν προσκαλεσμένον, ἔσφαζαν τὰ τρυφερώτατα ᾗ κάλλιστα ζῶά των. Οὕτω ὁ Ἀβραὰμ, ἀφοῦ εδέχθησαν οἱ τρεῖς ἄγγελοι τὴν προσκάλεσιν αὐτοῦ, 'ἔδραμεν εἰς τοὺς βόας, καὶ ἐπῆρε μοσχάριον τρυφερὸν καὶ καλὸν, ᾗ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν δοῦλον, καὶ αὐτὸς ἔσπευσε νὰ τὸ ἑτοιμάσῃ.' Καὶ ὅτε δὲ ὑπέστρεψεν ὁ ἄσωτος μὲν, ἀλλὰ μετανοημένος υἱὸς, ὁ εὐμενὴς ᾗ συγκαταβατικὸς πατήρ του ἐπρόσταξε τοὺς δούλους νὰ φέρωσι τὸν σιτευτὸν μόσχον, καὶ νὰ σφάξωσιν αὐτόν.

Παρατηρήσεως ἄξιον εἶναι, πόσον τὰ συγγράμματα τῶν ἐξωτερικῶν συγγραφέων διασαφηνίζουν τὰς θεοπνεύστους Γραφάς. Οἱ ἥρωες τοῦ Ὁμήρου φιλεύουν ἀλλήλους μὲ αὐτὴν ἐκείνην τὴν τροφὴν, ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὸ νυμφικὸν συμπόσιον, εἰς Ματθαίου κβ'. 4.

Ὅτε οἱ περιπλανώμενοι εἰς τὴν ἔρημον Ἑβραῖοι ἐβαρύνθησαν τὸ ἐξ οὐρανοῦ μάννα, καὶ ἤρχισαν νὰ παραπονῶνται ὅτι κατήντησεν ἄνοστον, ὠρέχθησαν τὰ πράσα, σκόρδα, ᾗ κρόμμυα τῆς Αἰγύπτου· ὅθεν δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ

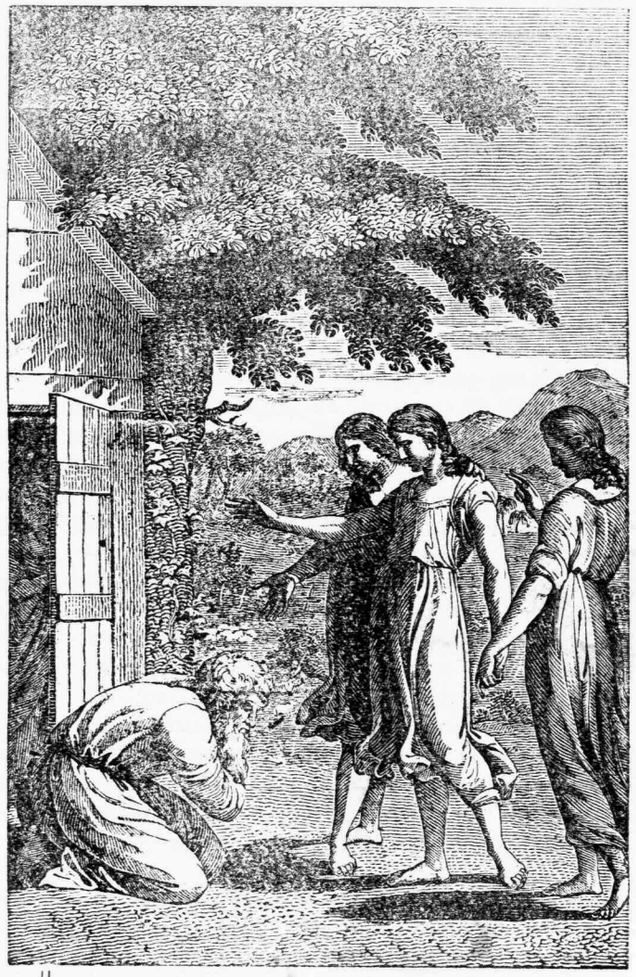

ὅτι ταῦτα ἐσυγκρότουν τοπάλαι, ὡς καὶ μεταξύ μας τὴν σήμερον, ἀξιόλογα εἴδη τροφῆς.

Ὁ ἄρτος ἐλογίζετο ἀρχαιότατα ὑγιεινὸς καὶ θρεπτικὸς, ᾗ εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς τόπους συγκροτεῖ παλαιόθεν τὸ κυριώτερον μέρος τῆς ἀνθρωπίνου τροφῆς. Αἱ Γραφαὶ συνεχῶς αἰνίττονται τὴν ἀρτοποιΐαν· 'Καὶ ἔτρεξε μὲ σπουδὴν ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὴν σκηνὴν πρὸς τὴν Σάῤῥαν, καὶ εἶπε, Σπεῦσε, λάβε τρία μέτρα σεμιδάλεως,

ζύμωσε, καὶ κάμε στακτόψωμα.' Ἀπὸ τὸ χωρίον τοῦτο ἤθελέ τις συμπεράνειν, ὅτι ἡ οἰκοδέσποινα ἐφούρνιζε τὰ ἴδιά της ψωμία. Ποτὲ δὲ εἰσήχθησαν φοῦρνοι δημόσιοι, εἶναι ὑπόθεσις, περὶ τῆς ὁποίας διαφωνοῦν οἱ πεπαιδευμένοι. Κατεσκευάζετο δὲ ὁ ἄρτος ὄχι μόνον ἀπὸ σῖτον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κριθήν· ὁ ἅγιος Ἰωάννης λέγει (ᾳ'. 9.) ὅτι ὁ εὐλογητὸς ἡμῶν Κύριος ᾗ οἱ Ἀπόστολοι αὐτοῦ δὲν εἶχαν παρὰ πέντε κριθίνους ἄρτους ᾗ δύο ὀψάρια, μὲ τὰ ὁποῖα νὰ θρέψωσι πεντακισχιλίους ἀνθρώπους. Ἡ λέξις τυρὸς (ἐννοοῦσα, εἰς τὸ πρωτότυπον, πηγμένον γάλα) καὶ πολλαὶ φράσεις δηλωτικαὶ τῶν διαφόρων μεθόδων τοῦ μαγειρεύειν, ἀπαντῶνται εἰς τὰς Γραφὰς συνεχῶς.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ἐνταῦθα τὴν φιλοξενίαν τῶν πατριαρχῶν, τῆς ὁποίας μᾶς ἱστορεῖ διάφορα παραδείγματα ἡ Γραφή. Πόσον ὡραίαν εἰκόνα τῶν γνησίων ἠθῶν τῆς ἀρχαιότητος μᾶς παρουσιάζει τὸ δέκατον ὄγδοον κεφάλαιον τῆς Γενέσεως! 'Καὶ ἐσήκωσεν ὁ Ἀβραὰμ τοὺς ὀφθαλμούς τε, καὶ ἴδε· ᾗ ἰδοὺ, τρεῖς ἄνδρες ἐστέκοντο πλησίον του· καὶ καθὼς ἴδεν αὐτοὺς, ἔδραμεν εἰς προϋπάντησιν αὐτῶν ἀπὸ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἐπροσκύνησεν ἕως ἐδάφους.' Ἀφοῦ δὲ μετὰ πάσης προθυμίας

τοὺς ἡτοίμασεν ἁρμόδιον γεῦμα, 'ἐστάθη πλησίον εἰς αὐτοὺς ὑποκάτω τοῦ δένδρου, καὶ αὐτοὶ ἔφαγαν.'

Ἡ σπάνις τῶν ξενοδοχείων εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς καθίστανε τοπάλαι, καὶ καθιστάνει ἀκόμη τὴν σήμερον, ἀναγκαιοτέραν τὴν φιλοξενίαν αὐτοῦ παρὰ εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅπου πλεονάζουν πανταχοῦ τοιαῦτα δημόσια καταστήματα. ''Ο ξένος,' λέγει ὁ Ἰὼβ,' δὲν κατέλυεν εἰς τὸν δρόμον, ἀλλ' ἤνοιγα τὰς θύρας με εἰς τὸν ὁδοιπόρον.' Οἱ Ἰνδοὶ φιλοξενοῦν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθρούς των, λέγοντες, 'Τὸ δένδρον ἐξαπλόνει τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἐπάνωθεν καὶ αὐτοῦ τοῦ ξυλοκόπου.'

ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ ΓΝΩΜΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ.

'Ο ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ τῶν Ἄγγλων ποιητῶν, Ἰωάννης Μίλτων, ὁμολογεῖ, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄσματα, ἄξια νὰ παραβαλθῶσι μὲ τὰ ᾄσματα τῆς Σιών· οὔτε λόγοι, ἴσοι μὲ τοὺς τῶν προφητῶν· οὔτε πολιτικὴ, ἴση μὲ τὴν ὁποίαν αἱ Γραφαὶ διδάσκει.

Ἐρωτηθεὶς ὁ περινούστατος φιλόσοφος Ἰωάννης Λώκκιος, ποία εἶναι ἡ συντομωτάτη καὶ ἀσφαλεστάτη ὁδὸς τοῦ νὰ φθάσῃ τις εἰς ἀληθινὴν ἐπίγνωσιν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, ἀπεκρίθη,—''Ας σπουδάζῃ τὰς 'Αγίας Γραφὰς, μάλιστα δὲ τὴν Νέαν Διαθήκην· εἰς αὐτὴν περιέχονται οἱ λόγοι ζωῆς αἰωνίου. Θεὸς εἶναι ὁ αὐτεργός της· σωτηρία, τὸ τέλος της· ᾗ ἀλήθεια, ἄμικτος μὲ σφάλμα, τὰ περιεχόμενά της.'

Εἷς τῶν ἀρίστων φιλολόγων τῆς Ἀγγλίας,* εἰδήμων εἰκοσιοκτὼ γλωσσῶν, λέγει,—''Επιμελῶς καὶ τακτικῶς ἐξετάσας τὰς 'Αγίας Γραφὰς, εἶμαι γνώμης ὅτι ὁ τόμος οὗτος περιέχει πλειότερον ὕψος, καθαρωτέραν ἠθικὴν, ἀξιολογωτέραν ἱστορίαν, καὶ ὡραιοτέραν εὐγλωττίαν, παρ' ὅσην ἐμπορεῖ τις νὰ συνάξῃ ἀπ' ὅλα τὰ λοιπὰ βιβλία, εἰς ὁποιανδήποτε γλῶσσαν καὶ ἂν ἐγράφησαν.'

ΑΝΑΤΡΟΦΗ.—Ἡ καλὴ ἀνατροφὴ γίνεται καὶ βοηθεῖται πλέον ἀπὸ τὰ καλὰ παραδείγματα, παρὰ ἀπὸ τὰς νουθετήσεις καὶ διδαχάς. Τί ὠφελεῖ τὸν νέον αἱ διδαχαὶ, ὅταν, ὅπου στρέψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἄλλο δὲν βλέπῃ παρὰ ἀνομίαν, ἀνθρώπους ἀπανθρώπους καὶ ἀνδραποδώδεις, κολακεύοντας καὶ κολακευομένους, τὸν πλοῦτον τιμώμενον, καὶ τὴν ἀρετὴν καταφρονεμένην, τὴν ἀδικίαν τρυφῶσαν, καὶ τὴν δικαιοσύνην λιμοκτονεμένην; Πιθανώτατον ὅτι τοιαῦτα παραδείγματα θέλουν τὸν διδάξειν ἐκείνην τοῦ βίου τὴν διαγωγὴν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκει τὰ μέσα νὰ βόσκῃ τὸ κτηνῶδές του σῶμα, καὶ νὰ θεραπεύῃ τῆς κτηνωδεστέρας αὐτοῦ ψυχῆς τὰ πάθη. —ΚΟΡΑΗΣ.

Ἀφοῦ καταπείσῃ μίαν φορὰν τοὺς ἀνθρώπους ἡ ἀπιστία ὅτι μέλλει ν' ἀποθάνωσιν ὡς κτήνη, ταχέως παρακινοῦνται νὰ ζῶσι καὶ ὡς κτήνη.

ΔΕΝ ἐξεύρω τίς εἶναι ὁ χειρότερος, ὁ λέγων, ἢ ὁ ἀκούων συκοφαντίας· καθότι ὁ εἷς κάμνει τὸν ἄλλον. Ἐὰν δὲν ἐμπορῶμεν νὰ φράξωμεν τῶν ἄλλων τὰ στόματα, ἂς φράττωμεν τὰ ἰδικά μας αὐτία. 'Ο κλεπταποδόχος δὲν εἶναι καλήτερος τοῦ κλέπτου.

---

* Sir William Jones.

Μακροβιότης.—*Φημίζεται μεταξὺ τῶν Ἀγγλων διὰ μακροβιότητα ὁ Θωμᾶς Πάρρ, ὅστις ἐγεννήθη εἰς τὸ 1483, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὸ 1635, ζήσας, δηλαδὴ, 152 ἔτη, 9 μῆνας, καὶ ἡμέρας τινάς. Τὸ παραδοξότερον εἶναι ὅτι ὁ υἱός του ἔζησεν 113 ἔτη, ὁ ἔγγονος 109, καὶ ὁ δισέγγονος 124!—Τὴν δεκάτην ἕκτην ἑκατονταετηρίδα ἀπέθανε Κυρία τις εὐγενὴς, 140 ἐτῶν ἡλικίας· συνέβη δὲ ὁ θάνατος αὐτῆς ἐκ πυρετοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπροξένησεν ἡ ἀπὸ καρυδίαν πτῶσίς της. Τοιαύτην ζωηρότητα ἐφύλαττε καὶ εἰς τὸ πανέσχατον αὐτὸ γῆρας!*

Τίς δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν μακροβιότητα; ἀλλὰ καὶ τίς δὲν ἀμελεῖ τὰ συντείνοντα πρὸς αὐτὴν μέσα; Γύμνασις, ἐγκράτεια, ἁπλότης τροφῆς, πρωϊνὸν σήκωμα, καὶ ὀρθὴ κανόνισις τῶν παθῶν μας, εἶναι ὅλα σχεδὸν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΗΦΑΝΙΑΣ.

Ἐνθυμοῦ *τί ἤσουν πρὶν γεννηθῇς.—Οὐδέν. Τί μετὰ πολλοὺς χρόνους ἀφοῦ ἐγεννήθης;—Ἀσθένεια. Τί ἐφ' ὅλης σου τῆς ζωῆς;—Μέγας ἁμαρτωλός. Τί ὡς πρὸς ὅλας σου τὰς ὑπεροχάς;—Χρεώστης μόνον εἰς τὸν Θεὸν, εἰς τοὺς γονεῖς σου, εἰς τὴν γῆν, εἰς ὅλα τὰ κτίσματα. Πλὴν, ἴσως ἤθελεν εἶσθαι ὠφέλιμον ν' ἀκολουθήσωμεν τῶν Πλατωνιστῶν τὴν μέθοδον, οἵτινες ἀνάγουν ὅλα τῆς ταπεινοφροσύνης τὰ αἴτια, τὰ ἐξ ἡμῶν αὐτῶν, εἰς τὰ ἑπτὰ τοῦτα κεφάλαια· 1. Τοῦ ἀνθρώπου τὸ πνεῦμα εἶναι ἐλαφρόν. 2. Τὸ σῶμά του εἶναι κτηνῶδες καὶ φιλάσθενον. 3. Εἰς μὲν τὴν μωρίαν καὶ πλάνην αὐτοῦ εἶναι σταθερὸς, ἄστατος δὲ εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ τοὺς καλοὺς σκοπούς του. 4. Οἱ κόποι του εἶναι μάταιοι, περιπλεγμένοι, καὶ ἀτελεύτητοι. 5. Ἡ τύχη του εἶναι μεταβλητὴ, ἀλλὰ σπανίως εὐάρεστος, ᾗ τελεία οὐδέποτε. 6. Ἡ φρόνησίς του δὲν ἔρχεται πλὴν ὅταν ἦναι εἰς τὴν ἀκμὴν ν' ἀποθάνῃ, ἀφοῦ δηλαδὴ δὲν ἐμπορεῖ πλέον νὰ τὴν μεταχειρισθῇ. 7. Ὁ θάνατός του εἶναι βέβαιος, ἕτοιμος πάντοτε εἰς τὴν θύραν, ἀλλ' οὐδέποτε πολὺ μακράν. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα συχνάκις μελετῶντες, θέλομεν πληροφορηθῆ ὅτι δὲν εἶναι τίποτε τῆς ταπεινοφροσύνης λογικώτερον, οὐδὲ τίποτε τῆς ὑπερηφανίας ἀνοητότερον.*

Ποτὲ δὲν εὑρέθη εἰς ὁποιονδήποτε τῷ κόσμῳ αἰῶνα οὔτε φιλόσοφος, οὔτε αἵρεσις, οὔτε νόμος, οὔτε ποινὴ, τόσον ἁρμοδία νὰ προβιβάζῃ τὸ δημόσιον ἀγαθὸν, ὅσον ἡ Χριστιανικὴ πίστις.—Βάκον.

ΑΡΑΒΙΚΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ.

Μωαμεθανός τις προσκυνητὴς, τὄνομα Βὲν Ἀσσούνας, ὁπλαρχηγὸς τοῦ Βέη τῆς Τριπόλεως, διωκόμενος ἀπὸ τοὺς Ἄραβας, ἔχασε τὸν δρόμον αὐτοῦ, καὶ ἐνυκτίσθη σιμὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου. Φθάσας δὲ εἰς σκηνὴν τινὰ, καὶ εὑρὼν τὴν θύραν αὐτῆς ἀνοικτὴν, ἔστησε τὸν ἵππον του, καὶ ἐζήτησε βοήθειαν, ὧν ὑπερβολῇ ἀποσταμένος καὶ διψασμένος. Ὁ πολεμικὸς Ἄραψ ἐπροσκάλεσε τὸν ἐχθρόν του νὰ ἐμβῇ εἰς τὴν σκηνὴν ἀφόβως, καὶ τὸν ἐπεριποιήθη μὲ ὅλον τὸ σέβας καὶ τὴν φιλοξενίαν, διὰ τὰ ὁποῖα φημίζεται τόσον οὗτος ὁ λαός.—Οἱ πρώτιστοι μεταξὺ αὐτῶν, ὡς οἱ πατριάρχαι τοπάλαι, διακονοῦν τὸν ξένον των. Καὶ ὁ τοῦ ὑψηλοτάτου βαθμοῦ, ὅταν ἔλθῃ τὶς πρὸς ἐπίσκεψίν του, φέρει ἀμέσως αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀρνίον ἀπὸ τὴν ποίμνην, καὶ τὸ σφάζει· ἡ δὲ γυνή του ἐπιστατεῖ τὰς θεραπαίνας της νὰ τὸ μαγειρεύσωσι κατὰ τὸν κάλλιστον τρόπον. Μεταξὺ τινῶν ἀπὸ τοὺς Ἄραβας ἐπικρατεῖ ἀκόμη ἡ ἀρχαία συνήθεια (περὶ τῆς ὁποίας τόσον συχνὰ ὁ λόγος εἰς τὰς Γραφὰς,) τοῦ νίπτειν τοὺς πόδας· καὶ ἡ φιλοφροσύνη δὲ αὕτη ἐκτελεῖται ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου.—Τὸ δεῖπνον, εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, ἐσύγκειτο ἀπὸ τὸ κάλλιστον μέρος τοῦ θρεπτοῦ ἀρνίου ἑψητὸν, ἀπὸ φοινίκια καὶ ξηρὰ ὀπωρικὰ, ᾗ προσφάγιόν τι ἐπίτηδες ἑτοιμασθὲν ἀπὸ τοῦ Ἄραβος τὴν σύζυγον, πρὸς πλειοτέραν τιμὴν τοῦ ξένου τοῦ ἀνδρός της.

Ἂν καὶ οἱ δύο οὗτοι ἀρχηγοὶ εὑρίσκοντο ἐνασχολημένοι εἰς πόλεμον συναλλήλως, ἐσυνωμιλῆσαν ὅμως μὲ εἰλικρίνειαν καὶ φιλίαν, διηγούμενοι τὰ ἑαυτῶν ᾗ τὰ τῶν προγόνων ἀνδραγαθήματα· ἀλλὰ χλωμότης αἰφνίδιος ἐκάλυψε τοῦ ξενοδόχου τὸ πρόσωπον· σηκωθεὶς ἀπὸ τὸ κάθισμά του, ἀπεσύρθη, καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἔστειλε μήνυμα εἰς τὸν ξένον του, ὅτι ἡ κλίνη ἦτον ἐστρωμένη, καὶ πάντα ἕτοιμα διὰ τὴν ἀνάπαυσίν του· ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν αἰσθάνετο καλὰ, καὶ δὲν ἠμπόρει νὰ ἔλθῃ νὰ τελειώσῃ τὸ δεῖπνον· ὅτι εἶχεν ἐξετάσειν τὸν ἵππον τῷ φιλευομένου, ᾗ τὸν εὑρεῖν παραπολὺ ἀδύνατον διὰ τὸ κοπιαστικὸν ταξείδιον τῆς ἐπαύριον· ἀλλ' ὅτι ἵππος εὔρωστος μὲ κάθε τι ἀναγκαῖον ἤθελεν εἶσθαι πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἕτοιμος εἰς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, ὅπου ᾗ αὐτὸς ἤθελε τὸν ἐνταμώσειν καὶ τὸν ἀποχαιρετίσειν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του. Ἠπόρησε μὲν ὁ ξένος εἰς τὴν διαγωγὴν τοῦ ξενοδόχου του· ἀλλ' ἀδυνατῶν νὰ καταλάβῃ τὸ νόημά της, ἐπλαγίασε διὰ νὰ κοιμηθῇ.

Ἄραψ τις ἐξύπνισεν αὐτὸν ἐν καιρῷ νὰ λάβῃ,

πρὶν κινήσῃ, τροφὴν τινὰ, ἡ ὁποία τοῦ ἦτον ἑτοιμασμένη· ἀλλὰ δὲν ἴδε κἀνένα τῆς οἰκογενείας, ἐωσοῦ, φθάσας εἰς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, ἐπαρατήρησε τὸν οἰκοδεσπότην βαστάζοντα τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου, καὶ ὑποστηρίζοντα τὰς πατητρίας, ὥστε αὐτὸς νὰ ἀναβῇ,— τὸ ὁποῖον μεταξὺ τῶν Ἀράβων γίνεται ὡς ἡ τελευταία φιλικὴ δούλευσις. Μόλις δὲ εἶχεν ἀναβῆν ὁ Ἀσσούνας, καὶ τὸν εἰδοποίησεν ὁ ξενοδόχος, ὅτι καθ' ὅλον τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον δὲν εἶχε τοιοῦτον ἐχθρὸν ἄσπονδον, ὁποῖος αὐτός. 'Ἐχθὲς βραδὺ,' εἶπε, 'διηγούμενος τῶν προγόνων σου τὰς ἀνδραγαθίας, μ' ἀνεκάλυψες τὸν φονέα τοῦ πατρός μου. Ἐδῶ κεῖνται ὅλα τὰ ἐνδύματα, ὅσα ἐφοροῦσε τὴν ὥραν τῆς σφαγῆς του,' (τὰ ὁποῖα τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφέρθησαν εἰς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς,) 'ὑπεράνω τῶν ὁποίων ὤμοσα πολλάκις, εἰς ἐπήκοον τῆς οἰκογενείας μου, νὰ ἐκδικηθῶ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ᾗ νὰ ζητῶ τοῦ φονέως του τὸ αἷμα ἐξ ἀνατολῆς μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου. Ὁ ἥλιος δὲν ἀνέτειλεν ἀκόμη· πάραυτα δὲ μετὰ τὴν ἀνατολήν του θέλω σὲ διώξειν, ἀφοῦ ἀσφαλῶς ἀναχωρήσῃς ἀπὸ τὴν σκηνήν μου, ὅπω, κατ' εὐτυχίαν σου, εἶναι παρὰ τοὺς νόμους τῆς θρησκείας μας νὰ ἐνοχλήσω τὸν ὅστις ἐζήτησε καὶ ηὗρεν εἰς αὐτὴν ὑπεράσπισιν· ἀλλὰ παύουν αἱ ὑποχρεώσεις μου ὅλαι ἀμέσως ὅταν χωρισθῶμεν, καὶ ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην πρέπει νὰ μὲ θεωρῇς ὡς ἀποφασισμένον νὰ σὲ ἀφανίσω, εἰς ὁποιονδήποτε μέρος, ἢ εἰς ὁποιονδήποτε ἀπόστημα, ἐνταμωθῶμεν. Δὲν ἀνέβης ἵππον κατώτερον τοῦ ἑτοίμου νὰ δεχθῇ ἐμέ· τοῦ ἑνός μας ἢ καὶ τῶν δύο ἡ ζωὴ εἶναι χαμένη, ἂν ἡ ταχύτης αὐτοῦ δὲν ὑπερβαίνῃ τὴν τοῦ ἰδικοῦ μου.'

Εἰπὼν ταῦτα, ἔδωκε τὴν δεξιὰν εἰς τὸν ἐχθρόν του, ᾗ ἀπεχωρίσθησαν. Ὁ Βὲν δὲ Ἀσσούνας, ὠφεληθεὶς ἀπὸ τὰ ὀλίγα λεπτὰ ὅσα ἐκίνησε πρὸ τοῦ Ἄραβος, ἔφθασεν εἰς τοῦ Βέη τὸ στράτευμα ἐν καιρῷ ν' ἀποφύγῃ τὸν διώκτην του, ὅστις, ἀκολουθῶν αὐτὸν ἀπὸ πλησίον, ἦλθε τόσον σιμὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου, ὅσον τὸ ἔκρινεν ἀσφαλές.—Ἦτο μὲν αὕτη παράδοξος φιλοξενία· πλὴν πᾶς Ἄραψ ἤθελε πράξειν ὁμοίως εἰς ὁμοίαν περίστασιν.

Καθὼς τὸ ῥόδον σύγκειται ἀπὸ ἄνθη τὰ γλυκύτατα, καὶ ἀκάνθας τὰς πλέον ὀξείας· καθὼς οἱ οὐρανοὶ ποτὲ μὲν εἶναι καθαροὶ, ποτὲ δὲ σκοτισμένοι, ἀμοιβαίως θυελλώδεις ᾗ γαλήνιοι· παρόμοια τοῦ ἀνθρώπου ὁ βίος εἶναι ἀναμιγμένος μὲ ἐλπίδας καὶ φόβους, μὲ χαρὰς καὶ λύπας, μὲ ἡδονὰς καὶ μὲ πόνους.

ΤΟ ΨΕΥΔΟΣ.

Ἔχει τὸ ψεῦδος ἔκτασιν μεγάλην ᾗ πολλήν. Πολιτεύεται εἰς τὴν ἀγορὰν, κατοικεῖ εἰς τὰ ἐργαστήρια, ἐμβαίνει εἰς τὰς οἰκίας, εἰσέρχεται εἰς τὰς αὐλὰς τῶν βασιλέων καὶ μεγιστάνων, παραστέκεται εἰς τὰ κριτήρια· ὅπου καὶ ἂν σταθῇς, ἐκεῖ εὑρίσκεις ψεῦδος· προχωρεῖ καὶ ἕως τοῦ ἁγίου βήματος· διότι καὶ αὐτοὶ οἱ ἱερωμένοι ἄνθρωποι ἐνίοτε ψεύδονται. Τὸ ψεῦδος ἐξέρχεται ἐξ ἑνὸς στόματος, καὶ καταντᾷ εἰς μύρια· τὸ ψεῦδος λέγεται, γράφεται, τυποῦται εἰς τὰ βιβλία, ἀναγινώσκεται, διέρχεται ἐκ πόλεως εἰς πόλιν, περιέρχεται εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. Ὅθεν τίς δύναται νὰ περιγράψῃ ἢ νὰ διηγηθῇ πόσην βλάβην προξενεῖ τὸ ψεῦδος;

Αὐτὸ βλάπτει καὶ τὸν λέγοντα, ζημίαν προξενεῖ ᾗ εἰς τὸν ἀκούοντα. Ὅστις λαλεῖ τὸ ψεῦδος, ἐκεῖνος γίνεται μισητὸς, ἄτιμος, ὕποπτος· ζητεῖ δάνειον, ἀλλ' οὐδεὶς τὸν ἐμπιστεύεται· ὑπόσχεται, ἀλλ' οὐδένα πείθει· γράφει ὁμολογίαν, ἀλλὰ καθεῖς διστάζει. Καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐνίοτε λέγει ὁ ψεύστης, ἀλλ' οὐδεὶς τὸν πιστεύει. Τὸ ψεῦδος πολλάκις ἐξαφανίζει ὁλοκλήρους πόλεις, ᾗ ἄνω κάτω στρέφει κραταιὰς βασιλείας· ἐχθρεύει τοὺς φίλους, ταράττει τὴν συγγένειαν, χωρίζει τὰ συνοικέσια· τὸ ψεῦδος σχίζει καὶ ἐξαφανίζει καὶ αὐτὰ τῆς Ἐκκλησίας τὰ μέλη.—Θεοτόκης.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΙ ΚΙΚΕΡΩΝ.

Δὲν φοβοῦμαι νὰ εἴπω ὅτι ὁ Δημοσθένης μὲ φαίνεται ἀνώτερος τοῦ Κικέρωνος. Κἀνεῖς βέβαια δὲν θαυμάζει τὸν Κικέρωνα, ὡς ἐγώ. Λαμπρύνει ὅ,τι καὶ ἂν ἐγγίξῃ· εἶναι δόξα τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου· μεταχειρίζεται τὰς λέξεις, ὡς ἄλλος οὐδεὶς· μεταμορφόνει τὸ πνεῦμά τῳ, ὅπως θέλῃ· εἶναι σύντομος ᾗ σφοδρὸς, ὅταν θέλῃ, ἐναντίον τοῦ Κατιλίνα, τοῦ Βήρρου, τοῦ Ἀντωνίου. Μ' ὅλα ταῦτα, φαίνεται καλλωπισμός τις εἰς τὴν ὁμιλίαν του· καὶ ἡ θαυμαστή του τέχνη δὲν κρύπτεται παντάπασι. Ὅταν λαλῇ ὑπὲρ σωτηρίας τῆς πολιτείας, οὔτ' αὐτὸς λησμονεῖ τὸν ἑαυτόν του, οὔτε τοὺς ἄλλους ἀφίνει νὰ τὸν λησμονήσωσι. Ὁ Δημοσθένης ἐξ ἐναντίας φαίνεται ἔξω ἑαυτῷ, ᾗ παρὰ τὴν πατρίδα ἄλλο δὲν βλέπει· ἔχει κάλλος χωρὶς ποσῶς νὰ συλλογίζεται περὶ κάλλους· ἀνώτερος παντὸς ἐπιδεικτικοῦ θαυμασμοῦ, μεταχειρίζεται τοῦ λόγου τὸ χάρισμα, ὡς ἄνθρωπος μέτριος τὰ φορέματα διὰ νὰ σκεπάζεται. Βροντᾷ, ἀστράπτει, σύρει πάντα ὡς χείμαρρος· κἀνεῖς δὲν λαμβάνει καιρὸν νὰ τὸν κρίνῃ· ὁ νοῦς ἀφιερόνεται ὅλος εἰς τὰ πράγματα,

περὶ τῶν ὁποίων λαλεῖ, καὶ ὄχι εἰς τοὺς λόγους. Τὸν χάνεις ἀπὸ τὴν ὄψιν σου· δὲν βλέπεις ἄλλο παρὰ τοῦ Φιλίππου τὰς ἀρπαγάς. Μεγάλην ἡδονὴν λαμβάνω, ἀναγινώσκων τοὺς δύο τούτους ῥήτορας· πλὴν ὁμολογῶ, ὅτι δὲν ἠδύνομαι τόσον εἰς τὴν θαυμαστὴν τέχνην καὶ μεγαλοπρεπῆ ῥητορείαν τοῦ Κικέρωνος, ὅσον εἰς τὴν ῥαγδαίαν ἁπλότητα τοῦ Δημοσθένους.—ΦΕΝΕΛΩΝ, κατὰ τὴν μετάφρασιν ΒΑΜΒΑ.

ΗΛΙΚΙΑ ΔΕΝΔΡΩΝ.

Ὑπάρχει εἰς τὴν Ἀγγλίαν δρῦς τις, τὴν ὁποίαν ὑποθέτουν οἱ βοτανολόγοι 1500 χρόνων ἡλικίας. Εἰς τὸ χαμηλότερον αὐτῆς μέρος, εἶναι ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι πήχεις τὴν περιφέρειαν· ἐντὸς δὲ εἰς τὸ κοῖλον τοῦ στελέχους, πλησίον τῆς γῆς, σχεδὸν δεκατρεῖς.—Ἄλλη τις ἔχει κοιλότητα τόσον εὐρύχωρον, ὥστε μακρὸν χρόνον ἦτο ταύρου τινὸς ἀγαπητὸν καταγώγιον· ἄλλοτε εἴκοσι ἄνθρωποι, νέοι καὶ γέροντες, ἐσκεπάσθησαν ἐντός της· καὶ μοσχάριόν τι κλεισθὲν ποτὲ αὐτοῦ, δάμαλις διετὴς ἐμβῆκε νὰ τὸ βυζάσῃ· ἔμενε δ' ἀκόμη ἀρκετὸς τόπος ἐντὸς τοῦ στελέχους διὰ ν' ἀμελχθῇ. Τὴν ἡλικίαν ὑποθέτεται τὸ δένδρον τοῦτο χιλιετές.—Ὅταν ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Ἰάκωβος ἐπερνοῦσε ποτὲ ἀπὸ τὴν Ἀλιέως Δρῦν, δεκαεπτὰ μίλια ἀπέχουσαν τοῦ Λονδίνου, ἐκβῆκεν ἐξ αὐτῆς διδάσκαλός τις καὶ πλῆθος μαθητῶν μὲ δρυΐνους στεφάνους ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ διεσκέδασαν τὸν βασιλέα μὲ λόγον. Ὑπάρχει δὲ καὶ παράδοσις, ὅτι ἐφυλάχθησαν ποτὲ εἰς ταύτην δεκατρεῖς ἄνδρες ἔφιπποι.

Φημίζεται δικαίως εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ Δρῦς τῆς Ἀλλονβίλλας, τὸ κάτω μέρος τῆς ὁποίας μετεμορφώθη εἰς παρεκκλήσιον, δύο ἥμισυ ἢ τριῶν πηχῶν τὴν διάμετρον, ἐπιμελῶς στρωμένον καὶ περισανιδωμένον, προφυλαττόμενον δὲ ἀπὸ σιδηρᾶν πύλην. Ὑπεράνω καὶ πλησίον τοῦ ναΐσκου εἶναι μικρὸς κοιτών, περιέχων κραββάτιον· φέρει δὲ εἰς αὐτὸν κλίμαξ, ἥτις στρέφεται περὶ τὸ σῶμα τοῦ δένδρου. Καιροὺς τινὰς τοῦ χρόνου ἱερουργεῖται ἡ θεία λειτουργία εἰς τὸν ναΐσκον τοῦτον. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ στελέχους εἶναι κτισμένον κωδωνοστάσιον, ἐπάνωθεν τοῦ ὁποίου στέκει σιδηροῦς σταυρός. Ἡ δρῦς αὕτη πρέπει νὰ ἴδε τοὐλάχιστον ὀκτακόσια ἢ ἐννεακόσια θέρη.

Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ ΚΑΙ Η ΟΠΤΑΣΙΑ.

Ἐθελόθρησκός τις, κατὰ τὰς πρώτας αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔκλεξεν ὡς κατοικίαν αὐτοῦ σπήλαιόν τι τῆς Ἄνω Αἰγύπτου, ὅπου ἔργον μοναδικὸν εἶχε νὰ προσεύχεται πρωΐ, μεσημέριον, καὶ ἑσπέρας, νὰ τρώγῃ ἀπὸ τοὺς φοίνικας δένδρων τινῶν εἰς τὴν γειτονίαν, καὶ νὰ πίνῃ ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ Νείλου. Ἱκανὸς καιρὸς ἐπέρασε τοιουτοτρόπως· ἀλλὰ, τέλος πάντων, ἐβαρύνθη τὴν ζωὴν ὁ ἐρημίτης, καὶ ἤρχισε νὰ δέεται προθυμότερα.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος τούτου, ἔπεσεν εἰς ὕπνον βαθύν, καὶ ἴδεν εἰς τὄνειρον αὐτῷ ἄγγελον, ὅστις τὸν ἐπρόσταξε νὰ σηκωθῇ, νὰ κατακόψῃ ἓν ἀπὸ τὰ πλησίον δένδρα, καὶ νὰ κατασκευάσῃ σχοινίον ἀπὸ τὰς ἴνας του· μετὰ τὴν τελείωσιν δ' αὐτοῦ, ὁ ἄγγελος ἤθελε τὸν φανῆν πάλιν. Ὁ ἐρημίτης ἐξύπνησε, καὶ πάραυτα ἐβάλθη εἰς τὸ νὰ ὑπακούσῃ τὴν ὀπτασίαν.

Πολλὰς ἡμέρας περιήρχετο ἀπὸ τόπον εἰς τόπον ζητῶν ἀξίνην· κατὰ τὸ διάστημα δὲ τῆς ὁδοιπορίας αἰσθάνετο εὐδαιμονέστερος παρ' ὅσον εἶχε σταθῆν διὰ πολλὰ ἔτη. Αἱ προσευχαί του ἦσαν τώρα σύντομοι μὲν καὶ ὀλίγαι, ἀλλ' ἀναμφιβόλως πλέον εὐπρόσδεκτοι, ἐπειδὴ ἦσαν πλέον ἔνθερμοι καὶ ἐγκάρδιοι.

Ἐπιστρέψας ἀπὸ τὴν ζήτησιν τῆς ἀξίνης, κατέκοψε τὸ δένδρον, καὶ μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ ἐπιμελείας ἡτοίμασε τὰς ἴνας πρὸς κατασκευὴν τοῦ σχοινίου· ὕστερον δὲ ἀπὸ καθημερινὴν ἐνασχόλησιν διαφόρων ἑβδομάδων, ἐτελείωσε τὸ προσταχθέν.

Ὁ ἄγγελος ἐφάνη πάλιν τὴν νύκτα ἐκείνην εἰς τὸν ἐρημίτην, ὡς ὑπεσχέθη, καὶ τὸν ὡμίλησεν οὕτω· Τώρα δὲν βαρύνεσαι πλέον τὴν ζωὴν, ἀλλ' εἶσαι εὐδαίμων. Ἔξευρε λοιπὸν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔγινε δι' ἐργασίαν· εἶναι δὲ χρέος του καὶ ἡ προσευχή· τὸ ἕν, ὡς καὶ τὸ ἄλλο, εἶναι οὐσιῶδες εἰς τὴν εὐδαιμονίαν του. Σηκώσου τὸ πρωΐ, λάβε τὸ σχοινίον, περιζώσου μὲ αὐτὸ, καὶ ἔξελθε εἰς τὸν κόσμον· ἂς σοῦ ἦναι δὲ πρὸς ἐνθύμησιν τοῦ τί ζητεῖ ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις θέλει νὰ εὐδαιμονῇ ἐπὶ τῆς γῆς.'

Κυρί'α τις, ἐρωτηθεῖσα διατί τόσον ἐνωρὶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, 'Διότι,' ἀπεκρίθη, 'μέρος τῆς θρησκείας μου εἶναι νὰ μὴν ἐνοχλῶ τὴν θρησκείαν τῶν ἄλλων.'

Γί'νονται τινὲς ἄθεοι, ἐπειδὴ πρῶτον ὑποπίπτουν εἰς τὴν κακοήθειαν· καὶ ἀμφιβάλλουν περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐπειδὴ μισοῦν νὰ ὑπακούωσι τὰς ἐντολάς του.

'Κάμνομεν νόμους, ἀλλ' ἀκολουθοῦμεν τὴν συνήθειαν,' εἶπεν Ἄγγλος περίφημος.

ΙΑΤΡΟΚΑΠΗΛΟΙ.

Ἕως τώρα ἡ ὑγεία καὶ ζωή μας ἦτο δομένη πραγματεία εἰς καπήλους ἰατροὺς διὰ τὴν κοινὴν ἀπαιδευσίαν τοῦ γένους. Ἠθέλετε φρίξειν, ἐὰν ἠξεύρετε ποῖα καὶ πόσα κακὰ συμβαίνουν ἐξ αἰτίας τοιούτων ἰατρῶν. Ὅταν τὸ θανατικὸν μαστίζῃ τὰς πόλεις, τὰ νοσοκομεῖά μας, δι' ἔλλειψιν ἰατρῶν, μεταβάλλονται εἰς ἀληθινὰ μακελλεῖα· τοῦτο εἰς τὰ φωτισμένα ἔθνη δὲν συμβαίνει, ἐπειδὴ οὔτ' οἱ νόμοι συγχωροῦν, οὔτ' ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς κάνεῖς, καὶ ἂν οἱ νόμοι ἐσιώπων, τολμᾷ ν' ἀρνηθῇ τὴν τέχνην του, εἰς καιρὸν ὅταν ἡ τέχνη του γίνεται μάλιστα ἀναγκαία. Ἐὰν τινὸς ἀπὸ μᾶς σκοτισθῇ ἡ ὄψις, κινδυνεύει νὰ μείνῃ ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν τυφλός· τοῦτο εἰς τὰ φωτισμένα ἔθνη δὲν συμβαίνει, ἐπειδὴ ἔχουσι χειρουργοὺς ἐπιστήμονας νὰ δίδωσι πολλάκις τὸ φῶς εἰς τοὺς ζῶντας εἰς τὸ σκότος. Ἤθελε μὲ λείψειν ὁ καιρὸς νὰ σᾶς ἱστορήσω καθεξῆς ὅσα ὑποφέρετε δεινὰ διὰ τοῦτο μόνον, ὅτι τῶν σοφῶν μας ἰατρῶν ὁ ἀριθμὸς δὲν εἶναι σχεδὸν ἀκόμη τίποτε, παραβαλλόμενος πρὸς τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν ἰατροκαπήλων. Ἄλλοι γίνεσθε σφάγια τῆς ἀμαθείας των, καὶ ἄλλοι καταδικάζεσθε εἰς ζωὴν χειροτέραν τοῦ θανάτου, ταλαιπωρούμενοι ἀπὸ νόσους πολυχρονίους, γεννημένας ἀπὸ μόνης μιᾶς νόσου ἄτεχνον θεραπείαν. Καὶ μὴ νομίζετε ὅτι ὁ τάφος ἀφανίζει πάντοτε τὰ πάθη σας, καὶ γίνεται, ὡς τὸν ὀνομάζουσι κοινῶς, Λιμὴν τῶν κακῶν· καὶ ταύτην τὴν κοινὴν παρηγορίαν στερεύονται πολλάκις ὅσοι ζῶσι μεταξὺ ἀπαιδεύτων ἐθνῶν. Ἐάν ποτε δὲν τὸ ὑπωπτεύθητε, μάθετε κἂν τώρα, ὅτι ἐνδέχεται κάμμιαν φορὰν νὰ θάπτεται καὶ ζῶν ὁ ἄρρωστος, διὰ νὰ ἀγωνισθῇ ὑποκάτω τῆς βαρείας πλάκας τὸ τελευταῖον φρικτὸν ἀγώνισμα τῆς ὁποίας ἐπὶ γῆς ὑπέφερε τραγῳδίας. Ἀπὸ τοιαύτας ἀώρους ταφὰς πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθησαν τὸ πλέον τὰ περὶ τῶν βορβολάκων ἱστορούμενα. Τοῦτο εἰς τὰ φωτισμένα ἔθνη δὲν συμβαίνει, ἐπειδὴ δὲν συγχωροῦν οἱ νόμοι νὰ θάπτεται κάνεῖς, ἐὰν πρῶτον δὲν βεβαιωθῇ ἀτὸ ἰατρὸν ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀτὸ τοῦ σώματος.—ΚΟΡΑΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΚΑΙΡΟΥ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΑΓΩΓΗΣ.

Δὲν εἶναι τίποτε σχεδὸν πλέον ἀξιοθρήνητον παρὰ τὴν γενικῶς ἐπικρατοῦσαν κακὴν τῶν παίδων ἀνατροφήν. Πῶς ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ τοῦτο τὸ πρᾶγμα νὰ ἔχῃ ἀλλέως, ὅτε οἱ περισσότεροι τῶν γονέων φαίνονται ν' ἀγνοῶσιν ἢ νὰ μὴ στοχάζωνται πόσον ἐνωρὶς μορφόνονται τῶν τέκνων αἱ διαθέσεις, καὶ ἀκολούθως πόσον ἐγρήγορα πρέπει νὰ διδάσκωνται τῆς εὐταξίας καὶ ὑπακοῆς τὰ μαθήματα; 'Ἐπιθυμῶ,' εἶπε κυρία τις πρὸς συγγραφέα περὶ παίδων ἀγωγῆς, 'νὰ σὲ συμβουλευθῶ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τοῦ κορασίου μου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀκριβῶς τριετές.' 'Κυρία,' ἀπεκρίθη ὁ συγγραφεὺς, 'ἔπρεπε νὰ μὲ συμβουλευθῆς πρὸ δύο ἐτῶν τοὐλάχιστον.'

Ἀνάγκη, πρὸ πάντων, νὰ ἐμφυτεύωμεν εἰς τὸν βρεφικὸν νοῦν τὸ χρέος ἀδιστάκτου ὑπακοῆς. Ὁ καιρὸς δὲ τοῦ νὰ γένῃ τοῦτο, εἶναι ἡ στιγμὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀρχίζει τὸ τέκνον νὰ ἐννοῇ διακεκριμένως τὴν φύσιν προσταγῆς τινὸς, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι. Εὐθὺς ἀφοῦ τὸ τέκνον καταλάβῃ σαφῶς ὅτι αἱ λέξεις Ὄχι! Μή! σημαίνεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμῃ τὶ τὸ ὁποῖον θέλει νὰ κάμῃ, ἀνάγκη πᾶσα νὰ τὸ βιάζωμεν νὰ ὑπακούῃ ἑκάστην προσταγὴν, παραβλέποντες ὅσον κόπον καὶ ὅσην δυσκολίαν ἐμπορεῖ τοιαύτη βία νὰ μᾶς προξενήσῃ. Ὅταν ἀκολουθῆται ἡ μέθοδος αὕτη, συμβαίνει μὲν καταρχὰς μάχαι τινὲς μεταξὺ γονέως καὶ τέκνου· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον καιροῦ διάστημα, τῆς ὑπακοῆς ἡ ἕξις στηρίζεται εἰς τοῦ τέκνου τὸν νοῦν διὰ παντὸς τοῦ ἐπιλοίπου βίου. Βλέπον ὅτι δὲν κερδαίνει τίποτε δι' ἀντιστάσεως, ὑποτάσσεται ἐξ ἀνάγκης.

Οἱ περισσότεροι ὅμως, κατὰ δυσχίαν, κρίνεν εὔλογον ν' ἀκολουθῶσι μέθοδον ἐκ διαμέτρου ἐναντίαν ταύτης· θέλουν πρῶτον νὰ μεγαλύνῃ τὸ τέκνον, ἔπειτα νὰ τὸ βάλωσιν ὑπὸ διοίκησιν· νὰ μορφώσῃ δηλαδὴ τὰς κακὰς ἕξεις, ἔπειτα νὰ τὸ διδάξωσι ποίας ἕξεις νὰ μορφώσῃ! νὰ γένῃ πεισματῶδες καὶ παρήκοον, καὶ ὕστερον νὰ τοῦ παραδώσωσι τῆς ὑποκλίσεως καὶ εὐπειθείας τὰ μαθήματα!

Λυπεῖται τῇ ἀληθείᾳ σφόδρα ὁ εὐαίσθητος τὴν ψυχὴν, βλέπων πολλοὺς φιλοστόργους μὲν, ἀλλ' ἠτατημένας γονεῖς, νὰ νομίζωσιν ὅτι μάλιστα κάμνεν καὶ χάριν εἰς τὰ τέκνα των, συγχωροῦντες αὐτὰ νὰ πράττωσιν ὡς θέλουν. Ἤθελαν φρίξειν καὶ αὐτοὶ, ἂν ἐγνώριζαν πόσον κακὸν προξενοῦν οὕτω εἰς τὰ φίλτατα. Ἀφίνοντές τα ἀχαλιναγώγητα εἰς τὴν τρυφερωτάτην ἡλικίαν, προσπαθῶν ἀκολούθως εἰς μάτην νὰ τὰ ἰατρεύσωσιν ἀπὸ τοῦ πείσματος καὶ τῆς ἀπειθείας τὴν ἀσθένειαν· βαρυνόμενοι, τέλος, τοὺς ἀκάρπους αὐτῶν ἀγῶνας, παραιτοῦν,—ἀποδίδοντες εἰς τὴν κακὴν φύσιν τοῦ τέκνου τῆς ἰδίας των ἀμελείας τὰ ἀποτελέσματα· ἐκεῖνα, ἀπαίδευτα τῆς τέχνης τοῦ κυβερνᾶν ἑαυτοὺς, ὑποδουλόνονται εἰς τὰ πάθη, καὶ, προβαίνοντα ἀπὸ τὸ κακὸν εἰς τὸ χειρότερον, δὲν ἀργοῦν νὰ κατασταθῶσι τὸ ἐξωθένημα τοῦ κόσμου, καὶ ἡ καταισχύνη τῆς ἰδίας των οἰκογενείας.

Ο ΑΡΧΑΡΙΟΣ ΧΗΜΙΚΟΣ ΑΡΙΘ. 1.

Επιστρεφω εἰς τὸν οἶκον καταχιονισμένος, ϗ πλησιάζω εἰς τὸ πῦρ. Εὐθὺς γίνεται ἄφαντος ἡ χιών, ϗ ὑγραίνουν τὰ φορέματά μου. Τοῦτο πῶς ἔγινεν;—ἡ χιὼν διελύθη· ἀλλὰ πῶς διελύθη; Ἄραγε ἡ αὐτὴ θερμότης, ἡ θερμαίνουσα τὰς χεῖράς μου, ἐμβαίνει εἰς τὴν χιόνα, καὶ μεταβάλλει αὐτὴν εἰς νερόν; Ἂς δοκιμάσωμεν· γέμισε ποτήριόν τι ἀπὸ χιόνα, ϗ βάλε το ἔμπροσθεν τοῦ πυρός· ἰδὲ, διαλύεται· ἡ θερμότης, ἡ ἐκβαίνουσα ἀπὸ τὸ πῦρ, ἐμβαίνει εἰς τὴν χιόνα, ϗ διαλύει αὐτήν. Ὁμοιοτρόπως διαλύεται τὸ βελλοκήριον, ὁ μόλιβδος, καὶ ἄλλα τινά. Μανθάνω ἐκ τούτου, ὅτι ἡ θερμότης ἔχει δύναμιν νὰ μεταβάλλῃ σώματα, καὶ καταλαμβάνω προσέτι ὁποίας φύσεως εἶναι αἱ μεταβολαὶ αὐταί.

Ἰδοὺ ϗ ἄλλο πείραμα. Γέμισε μίαν κούπαν ἀπὸ νερὸν, καὶ βάλε μέσα βῶλον ζαχάρου. Τί ἔγινε τὸ ζάχαρον; Ἐχάθη, μὲ λέγεις, διελύθη· ϗ ἀληθῶς ἅτω συνέβη. Ἀλλὰ τάχα ἡ θερμότης διέλυσεν αὐτό; Τὸ νερὸν ἦτο θερμότερον τοῦ ζαχάρου; Ἐὰν δὲν ἦτο θερμότερον, ἠδύνατο νὰ μεταδώσῃ θερμότητα εἰς τὸ ζάχαρον; ὄχι, βέβαια. Ἐὰν λοιπὸν ἡ θερμότης δὲν διέλυσε τὸ ζάχαρον, τί διέλυσεν αὐτό; Τὸ νερὸν ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ διαλύειν, ὡς ϗ ἡ θερμότης. Ἅλας καὶ στυπτηρία καὶ κόμμι Ἀραβικὸν, ὅταν βαλθῶσιν εἰς νερὸν, ἀφεύκτως διαλύονται.

Ἡ χιὼν, τὸ βουλλοκήριον, ϗ ὁ μόλιβδος, ἀφῶ διαλυθῶσιν, ἐμποροῦν πάλιν, ψυχραινόμενα, νὰ σκληρυνθῶσιν ὡς ἀρχήτερα, μολονότι δὲν λαμβάνουν ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν μορφήν. Ἀλλ' ἐὰν βάλῃς εἰς τὸ νερὸν βῶλον ζαχάρου καὶ ἅλατος, εἶναι κἀνένας τρόπος νὰ ἐπαναφέρῃς τὸ ἅλας ϗ ζάχαρον εἰς σκληροὺς βώλους; Καὶ δέκα καὶ εἴκοσι λεπτὰ ἐὰν περιμείνωμεν, θέλομεν ἰδεῖν πλέον εἴτε τὸ ἅλας εἴτε τὸ ζάχαρον; ὄχι*. Ἡ θερμότης ὁποιαδήποτε κοινοῦ πυρὸς δὲν ἤθελε ποτὲ λύσειν εἴτε ζάχαρον εἴτε ἅλας· ἐκ τοῦ ἄλλα μέρους, τὸ νερὸν, ὅσον θερμὸν ἢ ὅσον ψυχρὸν ϗ ἂν ἦτο, δὲν ἤθελε διαλύσειν μόλιβδον ἢ βουλλοκήριον.

Εἰς τὸ πρῶτον πείραμα, αἱ οὐσίαι μεταβάλλονται ἀπὸ σκληροτέραν εἰς ἁπαλωτέραν κατάστασιν, χωρὶς νὰ χωρισθῶσιν ἢ νὰ μιχθῶσι μὲ τίποτε ἄλλο. Εἰς τὸ δεύτερον, τὸ ζάχαρον καὶ τὸ ἅλας μιγνύονται μὲ τὸ νερὸν, καὶ εἰσχωροῦν εἰς πᾶν αὐτοῦ μέρος, ὥστε, ἂν γευθῇς μέρος τι τοῦ ὕδατος εἰς τὸ ὁποῖον διελύθησαν, γεύεσαι τὸ ἅλας ἢ τὸ ζάχαρον. Εἶναι λοιπὸν διαφόρου εἴδους αἱ διαλύσεις αὗται.

* Εἶναι χημικός τις τρόπος τοῦ ἐπαναλαμβάνειν τὸ ἅλας καὶ ζάχαρον.

Ἴδαμεν ὅτι τὸ νερὸν διαλύει πολλὰ πράγματα· ἀλλ' ὑπάρχουν καί τινα, τὰ ὁποῖα οὐδόλως δὲν ἐμπορεῖ νὰ διαλύσῃ, εἴτε ψυχρὸν, εἴτε θερμόν. Τοιαῦτα εἶναι ἡ κιμωλία γῆ, ὁ πηλὸς, ἡ ἄμμος, τὰ πίτυρα, κτλ. Ἐὰν βάλῃς κομμάτιον κιμωλίας γῆς μέσα εἰς κούπαν νεροῦ, ἡ κιμωλία γῆ μένει ἀπαράλλακτος· ἀπογεύσου τὸ νερὸν, καὶ θέλεις εὑρεῖν ὅτι ποσῶς δὲν ἤλλαξεν ἡ γεῦσίς τα. Ἐὰν εἰς φιάλην νεροῦ ῥίψῃς κοπανισμένην κιμωλίαν γῆν, καὶ τινάξῃς αὐτὸ, φαίνεται ὑπόλευκον ἢ θολόν· νερὸν ὅμως, εἰς τὸ ὁποῖον διελύθη ζάχαρον, φαίνεται καθαρόν. Ἐὰν ἡ φιάλη τοῦ νεροῦ ἀφεθῇ ἀτάραχος, ἡ κοπανισμένη κιμωλία γῆ κατακαθίζει εἰς εἶδος λεπτῆς λευκῆς κόνεως. Τὸ μὲν ζάχαρον λοιπὸν διαλύεται, ἡ δὲ κιμωλία γῆ ἁπλῶς μιγνύεται.

Τὸ νερὸν δὲν χωρεῖ ὅσον ἅλας ἢ ζάχαρον θελήσῃ τις νὰ ῥίψῃ μέσα· ἀλλὰ, ἀφοῦ διαλύσῃ ὅσον δύναται νὰ χωρήσῃ, ἀφίνει τὸ ἐπίλοιπον ὡς τὸ ἐβάλαμεν, εἴτε κοπανισμένον εἶναι εἴτε βῶλοι. Πάλιν, τὸ ἅλας ϗ τὸ ζάχαρον, τὰ ὁποῖα διαλύονται, ποσῶς δὲν γεμίζουν τὴν κούπαν· ἀλλ' ἡ κιμωλία γῆ, ἡ ἄμμος, καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα δὲν διαλύονται, τὴν γεμίζουν. Ἐκ τούτου δὲ συμπεραίνουν οἱ χημικοὶ, ὅτι μεταξὺ τῶν μορίων τοῦ ὕδατος ὑπάρχουν μικρὰ διαστήματα, καθὼς τὰ μεταξὺ τῶν εἰς καλάθιον περιεχομένων μήλων, μόνον χιλιάκις μικρότερα. Μέτρον πλῆρες ἀπὸ μῆλα ἐμπορεῖ νὰ χωρήσῃ καὶ πολλὴν ἄμμον. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νομίζουν ὅτι τὸ διαλελυμένον ζάχαρον εἰσχωρεῖ μεταξὺ τῶν μορίων τοῦ ὕδατος. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτω, διατί τάχα τὸ ζάχαρον νὰ μὴ γεμίζῃ ἐπιπλέον τὴν κούπαν, ὡς ἡ ἄμμος;

Η ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΕΙΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

Εχει ἡ ἀλήθεια τῆς Χριστιανικῆς πίστεως ἀπόδειξιν τὴν τελειότητα τῶν ἑαυτῆς νόμων, τῶν ἐξαισίων θαυμάτων τὸ πλῆθος, τῶν Ἀποςόλων τὸ κήρυγμα, τὴν μέχρι θανάτου ὁμολογίαν τῶν μαρτύρων, τὴν χωρὶς ἀνθρωπίνης βοηθείας ἔκτασιν αὐτῆς, εἰς ὀλίγον καιροῦ διάστημα, εἰς τοσαῦτα ἄπιστα ϗ διεφθαρμένα ἔθνη, τὴν νίκην τῶν κατ' αὐτῆς φοβερῶν καὶ ἀκατανικήτων διωγμῶν τῶν ἀπανθρωποτάτων τυράννων, τὴν μεταβολὴν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς ἐσχάτης κακίας εἰς τῶν ἀρετῶν τὰ ὕψη· ἔχει ὅμως ϗ ἄλλην ἀπόδειξιν τούτων ἰσχυροτέραν, τὰς προφητείας δηλονότι τῶν ἁγίων προφητῶν. Αὐτοὶ κατὰ σειρὰν ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Ἰωάννα τοῦ Προδρόμου, ἤγουν τεσσαράκοντα πέντε αἰῶνας ϗ ἐπέκεινα πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ϗ διὰ λόγων, καὶ διὰ τύπων καὶ συμβόλων προεφήτευσαν καὶ εἶπαν τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξ οὐρανοῦ κατάβασιν, τὴν ἐκ παρθένου γέννησιν, τὴν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διατριβὴν αὐτοῦ, ϗ τὰ θαύματα, καὶ τὰ πάθη μετὰ τῶν περιστάσεων αὐτῶν, τὸν σταυρὸν καὶ τὰ εἰς τὸν καιρὸν τῆς σταυρώσεως ἀκολουθήσαντα ἐξαίσια θαύματα, τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτῶ ἀνάστασιν, τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν, τὴν τοῦ παναγίου Πνεύματος κατάβασιν, τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀπίστων ἐθνῶν, καὶ τὴν διὰ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως σωτηρίαν τοῦ κόσμα. Περὶ δὲ τῆς ἀληθοῦς γνησιότητος τῶν προφητικῶν βιβλίων, τῶν ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν ἀναγινωσκομένων, οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ, ἐπειδὴ τὰ τούτων πρωτότυπα, τὰ διὰ τῆς Ἑβραϊκῆς γλώσσης γραφέντα, εὑρίσκονται ἄχρι τῆς σήμερον εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἰουδαίων, τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑπ' αὐτῶν κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ φυλαττόμενα. Τὰ βιβλία λοιπὸν τῶν προφητῶν εἶναι τόσαι σάλπιγγες, σαλπίζουσαι καὶ βεβαιοῦσαι τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας μυςήριον· αὐτὰ εἶναι τὰ ἀκράδαντα θεμέλια τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, αὐτὰ βεβαιοῦσι τὰ ἅγια Εὐαγγέλια, καὶ ὅσα οἱ Χριστιανοὶ πιστεύουσιν· ὅθεν δικαίως ὁ μακάριος Πέτρος ἔλεγεν, ὅτι τῶν προφητῶν ἡ μαρτυρία εἶναι βεβαιοτέρα ϗ αὐτῆς τῆς τῶν αἰσθήσεων μαρτυρίας· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Θεάνθρωπος πολλάκις ἐπρόβαλε τῶν προφητῶν τὰ λόγια πρὸς ἀπόδειξιν τῆς αὐτοῦ Θεότητος, ὄχι μόνον δὲ τὰ λόγια, ἀλλὰ καὶ τὰ προφητικὰ περὶ αὐτοῦ σύμβολα.—ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΠΟΤΣΙΑ.

Ιταλος τις ποιητὴς διαβόητος (Dante) ἐβυθίζετο παραδόξως πως εἰς τὰς μελέτας του. Δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι, ἐνόσῳ ἀνεγίνωσκεν, ἔζη μόνον ὡς πρὸς τοὺς νοερὰς αὐτοῦ διαλογισμούς· ὡς δὲ πρὸς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα, ἦτο νεκρός. Μίαν τῶν ἡμερῶν ὑπῆγεν εἰς μεγάλην τινὰ δημόσιον πομπὴν· ἐμβῆκε δὲ εἰς βιβλιοπωλεῖον νὰ ἴδῃ τὸ ἐκεῖθεν μέλλον νὰ διαβῇ θέαμα. Ἀλλ' εὑρὼν βιβλίον τι περίεργον, ἐδόθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆ, ϗ κατεβυθίσθη εἰς ἄβυσσον διαλογισμῶν. Ἐπιστρέψας εἰς τὸν οἶκον, ἐδηλοποίησεν ὅτι δὲν εἶχεν ἰδεῖν οὔτε ἀκούσειν τίποτε, οὐδὲ τὸ παραμικρὸν, ἐκ τῶν ὅσα δημοσίως παρεστάθησαν καὶ διέβησαν ἀπ' ἐμπροσθέν του.

Νεώτερός τις ἀστρονόμος ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνά του νύκτα τινὰ τὸ καλοκαίριον· ἔτυχε δὲ νὰ φανῇ ἐπὶ τοῦ στερεώματος, τὸ ὁποῖον ἦτο φεγγωδέστατον, κἄτι ἀσύνηθες. Ὁ ἀστρονόμος διενυκτέρευσε παρατηρῶν αὐτό· ἐνωρὶς τὸ πρωὶ ἐλθόντες μέσα οἱ τοῦ οἴκα, ἴδαν μὲ ἔκπληξιν ὅτι ἀκόμη ἀστρονομοῦσεν· ἐκεῖνος δὲ, ὡς νὰ εἶχε διαλογισθῆν μόνον πέντε ἢ δέκα λεπτὰ, Οὕτω πρέπει νὰ ἦναι, εἶπεν· ἀλλὰ τώρα ἂς πλαγιάσω, διὰ νὰ μὴ περάσῃ ἡ διωρισμένη ὥρα. Ὅλην τὴν νύκτα ἐθεώρει τοὺς οὐρανοὺς, ϗ εἴδησιν περὶ τούτου δὲν εἶχε!

Οι γυναικοκρατουμενοι.—Νὰ στοχασθῶ ποτὲ ὡς ἄνθρωπον ἐλεύθερον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον μία γυνὴ κατεξουσιάζει; τὸν ὁποῖον προστάζει ὅ,τι θέλει, καὶ δὲν ἐμπορεῖ νὰ τῆς τὸ ἀρνηθῇ, ἢ νὰ τῆς ἐναντιωθῇ; ζητεῖ τίποτε; πρέπει νὰ τῆς τὸ δώσῃ· τὸν κράζει; πρέπει νὰ τρέξῃ· τὸν ἀποβάλλει; πρέπει νὰ φύγῃ· τὸν φοβερίζει; πρέπει νὰ τρέμῃ. Ἐγὼ τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, ἂς ἦναι ϗ ὁ πλέον εὐγενὴς, τὸν στοχάζομαι ὄχι ἁπλῶς δοῦλον, ἀλλὰ τὸ πλέον χαμερπὲς ἀνδράποδον.—Κικερων, μετάφ. Βαμβα.

Θεος.—Πόσα περιλαμβάνει οὗτος ὁ τίτλος, γλῶσσα ἀνθρωπίνη ἢ ἀγγελικὴ δὲν ἐμπορεῖ ποτὲ νὰ ἐκφράσῃ, οὐδὲ νοῦς ποτὲ νὰ χωρήσῃ. Εἶναι τόμος συγκείμενος ἀπὸ φύλλα ἀναρίθμητα, καὶ πᾶν φύλλον γέμει ἀπὸ νόημα. Ἅγιοι καὶ ἄγγελοι θέλουν ἀναγινώσκειν αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀλλ' οὐδέποτε θέλουν φθάσειν εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον, οὔτε θέλουν ποτὲ καταλάβειν ἐντελῶς τὸ νόημα μιᾶς μόνης σελίδος.

Τοὺς ἑπομένους δέκα βιωτικοὺς κανόνας ἔδωκεν ὁ περιβόητος Ἀγγλαμερικανὸς Θωμᾶς Ἰεφφερσών.

1. Ποτε μὴν ἀφίνῃς αὔριον ὅ,τι ἐμπορεῖς νὰ κάμῃς σήμερον.
2. Ποτὲ μὴ βαρύνῃς ἄλλους δι' ὅσα ἐμπορεῖς νὰ κάμῃς σὺ ὁ ἴδιος.
3. Ποτὲ μὴν ἐξοδεύῃς τὸ ἀργύριόν σου, πρὶν τὸ λάβῃς.
4. Ποτὲ μὴν ἀγοράζῃς ὅ,τι δὲν χρειάζεσαι, διότι εἶναι εὐθηνόν.
5. Περισσότερα δαπανῶμεν διὰ τὴν ὑπερηφανίαν, παρὰ διὰ τὴν πεῖναν, τὴν δίψαν, καὶ τὸ ψύχος.
6. Ποτὲ δὲν μετανοοῦμεν ὅτι ἐφάγαμεν ὀλίγον.
7. Τίποτε δὲν εἶναι ὀχληρὸν, τὸ ὁποῖον πράττομεν ἑκουσίως.
8. Πόσην λύπην μᾶς ἐπροξένησαν δεινὰ, τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν ἠκολούθησαν.
9. Τελείονε τὰς ὑποθέσεις σα, ὅσον δύνασαι, μὲ τὸ καλόν.
10. Ὅταν θυμόνῃς, ἀρίθμει ἕως δέκα, πρὶν ὁμιλήσῃς· ὅταν δὲ βαρυθυμόνῃς, ἕως ἑκατόν.

Το 1658 εὑρίσκοντο εἰς τοὺς Παρισίους μόνον 310 ἅμαξαι· τὸ δὲ 1758 ὑπὲρ τὰς 14,000.

Ο ΡΙΝΟΚΕΡΩΣ.

ΡΙΝΟΚΕΡΩΣ.

Ο Ρινοκερως, οὕτω καλούμενος διὰ τὸ ἐπὶ τῆς ῥινὸς αὐτοῦ κέρας, κατοικεῖ ὅλα γενικῶς τὰ θερμότερα μέρη τῆς Ἀφρικῆς καὶ Ἰνδίας, τῶν μεταξὺ Ἰνδίας καὶ Κίνας χωρῶν, καὶ τῶν νήσων Σουμάτρας καὶ Ἰαύας. Εἶναι δὲ ἰσχυρότατος· μὲ τὸ φοβερὸν αὐτοῦ κέρας καταπολεμεῖ πολλάκις ᾗ αὐτὸν τὸν ἐλέφαντα. Χονδροειδέστατος καὶ τὸ φαινόμενον δυσκίνητος, ἔχει, μ' ὅλον τοῦτο, πολλὴν γρηγορότητα καὶ ἱκανὴν ὀξυθυμίαν, ἂν καὶ ἦναι παντάπασιν ἄβλαβον ζῶον, ἐκτὸς ὅταν ἐνοχλῆται ἢ πεινᾷ. Σύγκειται δὲ ἡ τροφή του ἀπὸ φυτικὰς οὐσίας,—τὰ φύλλα, τοὺς κλάδους, ἕως δὲ καὶ τὰ στελέχη τῶν δένδρων. Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἀφανίζει τὰ δένδρα, περιγράφεται ὡς ἀκολούθως ὑπό τινος ἐξόχου περιηγητοῦ·—

Εἰς τὰ παμμεγέθη δάση, ὅπου περιπλανᾶται ὁ Ῥινόκερως, εὑρίσκονται, κατὰ τὸ διάστημα τῶν βροχῶν, μαλακά τινα καὶ χυλώδη δένδρα, τὰ ὁποῖα φαίνονται προσδιωρισμένα ὡς ἡ κυριωτέρα τροφὴ τοῦ πολυφάγου τούτου θηρίου. Διὰ νὰ εὐκολύνεται δὲ εἰς τὴν καταβίβασιν τῶν κλάδων, ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν ἡ φύσις τὸ προτέρημα τοῦ μακρύνειν τὸ ἄνω χεῖλος, καὶ πιάνειν μὲ αὐτό, ὡς ὁ ἐλέφας πιάνει μὲ τὴν προβοσκίδα του. Μὲ τὸ χεῖλος τοῦτο ᾗ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς γλώσσης κατασύρει τοὺς ὑψηλοὺς κλάδους, οἵτινες εἶναι ᾗ πολυφυλλότεροι, ᾗ κατατρώγει αὐτοὺς πρῶτον, τοὺς χαμηλοτέρους δ' ἔπειτα, ἐξακολουθῶν ἑωσοῦ νὰ γυμνώσῃ τὸ δένδρον ὁλότελα. Δὲν παραιτεῖ ὅμως αὐτό, οὐδὲ γυμνόν· ἀλλ' ἐμπήγων τὴν ῥῖνα μετὰ τοῦ κέρατος εἰς χαμηλόν τι καὶ ἁρμόδιον μέρος τοῦ κορμοῦ, ἀνασχίζει τὸ δένδρον ὁλόκληρον, καὶ διαιρεῖ αὐτὸ εἰς λεπτὰ κομμάτια· μετὰ τὴν προετοιμασίαν δὲ ταύτην, ἁρπάζει ὅσον δυνηθῇ μὲ τὰς τερατώδεις σιαγόνας του, καὶ περιμαζεύει αὐτὸ εἰς τὸ στόμα μὲ τόσην εὐκολίαν, μ' ὅσην βοῦς ἤθελε περιμαζεύσειν ῥίζαν σελίνου.

Τέσσαρα τοὐλάχιστον εἴδη τοῦ ζώου τούτου ἐξηκριβώθησαν,—δύο μονοκέρωτα, ᾗ δύο ἄλλα δικέρωτα· ἓν ἐξ ἑκάστου γέννημα τῆς Ἰνδίας, τὰ δὲ λοιπὰ δύο τῆς Ἀφρικῆς.

Τὸ κέρας διαφέρει κατὰ τὸν σχηματισμὸν καὶ τὸν τρόπον τῆς αὐξήσεώς του ἀπὸ τὸ κέρας παντὸς ἄλλου γνωστοῦ ζώου. Τὸ τοῦ ταύρου σύγκειται ἀπὸ λεπτὴν τινὰ κερατοειδῆ οὐσίαν, ἥτις αὐξάνει ἐπάνω δυνατοῦ τινὸς κοντοῦ κοκκάλου, ἐξ αὐτοῦ λαμβάνον τὴν μορφήν του, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ὑποστηριζόμενον· τὸ τῆς ἐλάφου συγκροτεῖται μόνον ἀπὸ κόκκαλον· ᾗ εἰς τὰ δύο δὲ ταῦτα ζῶα, εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ᾗ ἧττον προσκολλημένον εἰς τὸ κρανίον, ἢ σχηματίζει μέρος αὐτοῦ. Ἀλλ' εἰς τὸν Ῥινοκέρωτα, σύγκειται ἀπὸ δέσμην ἰνῶν, αἱ ὁποῖαι φαίνονται ὡς χοιροτρίχες, ἡ μία θεμένη πλησίον τῆς ἄλλης, συγκολλημέναι, καὶ προσηλωμέναι εἰς τὸ δέρμα.

Κατὰ τὰ ἤθη ᾗ τὰς ἕξεις ὁ Ῥινόκερως ὁμοιάζει πολὺ τὸν χοῖρον, καὶ ἠδύνεται κυλιόμενος εἰς τὸν βόρβορον. Ὀφθαλμοὺς ἔχει μικροτάτους, καὶ τοποθετημένους εἰς τρόπον, ὥστε μόνον τὰ κατευθεῖαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ δύναται νὰ βλέπῃ. Ὀσφραίνεται δὲ ὀξύτατα· ᾗ οἱ κυνηγοὶ πάντοτε τροσπαθοῦν νὰ πλησιάζωσιν εἰς αὐτὸν ἐκ τοῦ μέρους, πρὸς τὸ ὁποῖον πνέει ὁ ἄνεμος. Τὸ δέρμα του κεῖται ἐπὶ τοῦ σώματος, ἰδιαιτέρως πως διπλωμένον, μάλιστα πρὸς τοὺς ὤμους καὶ τὰ ὀπίσθια· εἶναι δὲ τῶν ἀδυνάτων νὰ διαπεράσῃ αὐτὸ σφαῖρα μολιβδίνη, ἐκτὸς εἴς τινα τῶν ὑποκάτω μερῶν τοῦ σώματος. Ἀλλὰ σφαῖρα σιδηρᾶ, ἢ ἀπὸ κασσίτερον ᾗ μόλιβδον κατεσκευασμένη, τὸ διαπερνᾷ πανταχοῦ. Τὸ μῆκός του εἶναι τεσσαρων η πέντε πηχῶν· τὸ δὲ ἀνάστημα δύο ἢ τριῶν πηχῶν.

Το 1793 μετεφέρθη Ῥινόκερώς τις ἀπὸ τὴν Βεγγαλίαν εἰς τὸ Λονδῖνον. Ἂν καὶ ἦτο δὲ νεώτατος, μόλις ὑπερβαίνων δύο ἔτη, ἐξωδεύθησαν, μ' ὅλον τοῦτο, διὰ τὸν ναῦλον ᾗ τὴν τροφὴν αὐτοῦ σχεδὸν χίλιαι Λίτραι Στηρλίναι. Ἐτρέφετο μὲ ὀρύζιον, ζαχαρον, ᾗ ξηρόχορτον· ἀπαιτοῦσε καθημέραν ἑπτὰ λίτρας ὀρυζίου, μιγμένας μὲ τρεῖς ζαχαρου, ᾗ πρὸς τούτοις ἔτρωγε πλησμονὴν χόρτων, τὰ ὁποῖα ὑπεραγαπᾷ· ἔπινε δὲ μόνον νερον, ἀλλὰ πάμπολυ.

Κατὰ τὴν διάθεσιν ἦτον ἥμερος, καὶ ἄφινε νὰ ἐγγίζωσι ᾗ μαλάττωσιν αὐτον ὅλοι ὅσοι τὸν ἐπεσκέπτοντο, ποτὲ μὴ ζητῶν νὰ βλάψῃ τινὰ, ἐκτὸς ἂν ἠνωχλεῖτο, ἢ ἐπεινοῦσεν· εἰς τοιαύτην περίστασιν δὲν ἦτον ἄλλος τρόπος νὰ καθησυχάσωσι τὴν ὁρμήν του, παρὰ δίδοντες εἰς αὐτὸν τίποτε νὰ φαγῇ. Ὅτε ὠργίζετο, ἀνεπήδα κατὰ τῶν τοίχων τοῦ κοιτῶνός του μὲ μεγάλην βίαν· τροσπαθῶν κατὰ πάντα τρόπον νὰ ἐκφύγῃ, ἀλλὰ σπανίως ἐζήτει νὰ κτυπήσῃ τὸν φύλακά του, καὶ πάντοτε ὑπετάσσετο εἰς τὰς ἀπειλὰς αὐτοῦ. Ἐκραύγαζε δὲ κατὰ τρόπον τινὰ ἰδιαίτερον, ἀναμιγνύων τοῦ χοίρου τὴν γρύλλησιν καὶ τοῦ μόσχου τὸν μηκασμόν.

Ο ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΝΟΥ ΙΕΡΕΩΣ.—Ἦτο ποτὲ καιρὸς, ὅτε σχεδὸν ὁλόκληρος ἡ Εὐρώπη διῆγε κατὰ τὰ νεύματα τοῦ ἱεροκοσμικοῦ ἡγεμόνος τῆς Ῥώμης Πάπα. Τοὺς ἀφορισμοὺς αὐτοῦ ἔτρεμαν ὄχι μόνον οἱ ἀμαθεῖς, οἱ ἀσθενεῖς, καὶ ἰδιῶται, ἀλλα καὶ οἱ σοφοὶ, οἱ δυνατοὶ, καὶ οἱ παντὸς βαθμοῦ ἄρχοντες, ἕως καὶ οἱ

κραταιοὶ βασιλεῖς ϗ αὐτοκράτορες τῶν κραταιοτάτων ἐθνῶν τῆς Δύσεως. Ὅτε ὅμως ἐπὶ τῆς ἱεραρχίας τοῦ Γρηγορίου Θ'. ϗ Ἰννοκεντίου Δ'. ἐκυριεύθη ἀπὸ δοξομανίαν ἀπεριόριστον ἡ Παπικὴ αὐλὴ, ἐτόλμησε ν' ἀντιταχθῇ εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτῆς ὁ αὐτοκράτωρ Φριδερίκος· ὅστις, φυσικὰ, ἀνεθεματίσθη. Ἱερεὺς δέ τις τῶν Παρισίων, ἐπίσημος δι' ἀστειότητα, ἀνέβη εἰς τὸν ἄμβωνα μὲ τὸν ἀφορισμὸν τοῦ Ἰννοκεντίου εἰς τὴν χεῖρα, καὶ εἶπε, 'Διετάχθην, ἀδελφοί μου, ὡς γνωρίζετε, νὰ διακηρύξω ἀφορισμὸν κατὰ τοῦ Φριδερίκου. Τὸ αἴτιον ὅμως τῆς ἀναθεματίσεως ταύτης ἀγνοῶ. Ἄλλο δὲν ἐξεύρω, πλὴν ὅτι μεταξὺ τοῦ ἡγεμόνος τούτου καὶ τοῦ ἄκρου ἀρχιερέως τῆς Ῥώμης ὑπάρχουν μεγάλαι διαφοραὶ, καὶ ἀδιάλλακτόν τι μῖσος. Ὁ Θεὸς μόνον γινώσκει ποῖος ἐκ τῶν δύο πταίει. Ὅθεν μὲ ὅλα μου τὰ δυνατὰ ἀφορίζω τὸν ἀδικοῦντα, ἀπολύω δὲ τὸν ἀδικούμενον.'

Τινι τρόπῳ πείθουσιν οἱ ἁλιεῖς τοὺς πολυθέους Ἐθνικοὺς, ὅτι ὑπάρχει εἷς μόνος Θεὸς, ϗ φθάνουν εἰς τὸ νὰ καθαρίσωσι τὰς ἐννοίας των καὶ νὰ τὰς καταστήσωσι πνευματικάς; Τίνι τρόπῳ μακρύνουν αὐτοὺς ἀπὸ τὰς ἀπατηλὰς ἡδονὰς τῶν αἰσθήσεων, καὶ καθαρίζουν ὅλα των τὰ πάθη, καὶ τοὺς κατασταίνουν σοφοὺς, καὶ πλέον παρὰ σοφούς; Τίνι τρόπῳ μάλιστα τοὺς πείθουν νὰ προσκυνήσωσιν ἄνθρωπον ἠτιμωμένον μὲ τὸν σταυρικὸν θάνατον, καὶ μεταβάλλουν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των τὴν μωρίαν τοῦ σταυροῦ εἰς σοφίαν; Τίνι τρόπῳ οἱ κήρυκες τοῦ Ἐσταυρωμένου πείθουν τοὺς νέους αὐτῶν ὀπαδοὺς, νὰ ἀρνηθῶσι τὰ κοσμικὰ συμφέροντα, καὶ νὰ ζῶσιν εἰς ταπείνωσιν, εἰς ἐξουθένησιν, καὶ εἰς ὄνειδος· νὰ καταφρονῶσι πᾶν εἶδος πόνου καὶ τιμωρίας· νὰ ἀνθίστανται εἰς ὅλους τοὺς πειρασμοὺς, καὶ νὰ ἐπιμένωσι μέχρι θανάτου εἰς μίαν διδασκαλίαν, τῆς ὁποίας αἱ ἀμοιβαὶ εἶναι εἰς τὴν ἄλλην ζωήν; Τίνι τρόπῳ λοιπὸν οἱ ἁλιεῖς τῶν ἰχθύων κατεστάθησαν ἁλιεῖς ἀνθρώπων; Τίνι τρόπῳ εἰς διάστημα ὀλιγώτερον ἀπὸ πεντήκοντα ἔτη ἐνηγκαλίσθησαν τὴν νέαν ταύτην διδασκαλίαν τοσαῦτα διάφορα ἔθνη; Τίνι τρόπῳ ὁ κόκκος τοῦ σινάπεως ἔγινε δένδρον μέγα; Τίνι τρόπῳ τὸ δένδρον τοῦτο ἐπεσκίασε τόσους τόπους;—Βοννετιος.

Η φιλαρχια, ἡ φιλοκερδία, καὶ ἡ φιληδονία εἶναι τρεῖς φαρμακεραὶ πηγαὶ, ὅθεν ἀναβλύζουν ὅλαι τῶν ἀνθρώπων αἱ δυστυχίαι, ϗ τὰς ὁποίας μόνη τῆς ἰσότητος ϗ τῆς δικαιοσύνης ἡ ἀγάπη δύναται νὰ φράξῃ.—Κοραης.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ, ΒΙΒΛΙΑ, ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΣΣΙΑΝ.

Τὸ 1831 ὑπῆρχαν εἰς τὴν Ῥωσσίαν 40 περιοδικὰ συγγράμματα ὑπὸ τὴν λογοκρισίαν τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματέως. Ἐκ τούτων 1 ἐξεδίδετο καθημέραν, 2 ἡμέραν παρ' ἡμέραν, 9 δὶς τῆς ἑβδομάδος, 1 κάθε πέντε ἡμέρας, 10 καθ' ἑβδομάδα, 6 δὶς τὸ μηνὸς, 3 κατὰ μῆνα, 2 κατὰ δίμηνον, καὶ 6 κατὰ τρίμηνον. Ἀπὸ τὰ περιοδικὰ ταῦτα 6 ἦσαν περὶ Πολιτικῶν καὶ Φιλολογίας· 20 διόλου φιλολογικά· 4 περὶ Ἐμπορίου, Χειροτεχνημάτων, καὶ Ὀρυκτολογίας· 2 περὶ Γεωργικῆς· 1 Καταστατικόν· 4 περὶ Πολεμικῆς· καὶ 3 περὶ Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ Ἰατρικῆς.

Ἐκτὸς τούτων ἐδημοσιεύοντο,—ἡ Στρατιωτικὴ Ἐφημερὶς, Ῥωσσιστὶ καὶ Γερμανιστὶ· τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Πετρουπόλεως, Γαλλιστί· αἱ Πετρουπόλεως καὶ Μόσχας ἐφημερίδες, Ῥωσσιστὶ καὶ Γερμανιστί· αἱ τῆς Γερουσίας ἐφημερίδες, καὶ διάφοροι ἐπαρχιωτικαὶ ἐφημερίδες.

Τὰ βιβλία δὲ, ὅσα ἐξεδόθησαν τὸ 1831, ἦσαν κατὰ τὸν ἀριθμὸν 716· 592 πρωτότυπα, καὶ 124 μεταφράσεις· ἐκ τούτων 479 ἦσαν κατὰ τὴν γλῶσσαν Ῥωσσικά· 10 Ῥωσσικὰ μετ' ἄλλων διαλέκτων· 97 Γερμανικά· 40 Πολωνικά· 33 Γαλλικά· 25 Ἰταλικὰ, Ἐσθενικὰ, καὶ Φιννικά· 23 Λατινικά· 2 Ἑλληνικά· 4 Ἀπλοελληνικά· καὶ 8 Ἑβραϊκά.

Αἱ δὲ κυριώτεραι Βιβλιοθῆκαι, ὅσας ἐπεσκέπτετο ὁ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεὺς, περιεῖχαν, κατὰ τὸ 1831, τὰ ἑφεξῆς βιβλία·

Δημόσιος Βιβλιοθήκη	. . . .	273,776
Ἀκαδημία τῶν Τεχνῶν	. . .	101,116
Ῥωσσικὴ Ἀκαδημία	. . . .	2,435
Πανεπιστήμιον Οὐίλνας	. . .	51,837
Ὁμ. Δορπατίου	. .	52,449
Ὁμ. Μόσχας	. . .	22.777
Ὁμ. Κασὰν	. . .	23,930
Ὁμ. Πετρουπόλεως	.	7.535
Μουσεῖόν τι.	. . . . .	28,921

Βαθμοι της μεθης.—Ὅτε ὁ Νῶε ἐφύτευσε τὸ κλῆμα τῆς ἀμπέλου,—λέγουσιν οἱ Ῥαββῖνοι,—παρευρεθεὶς ὁ Σατανᾶς, ἐθυσίασε τέσσαρα ζῶα, πρόβατον, λέοντα, πίθηκον, καὶ σῦν. Τὰ ζῶα δὲ ταῦτα παρίσταναν τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῆς μέθης. Ὅταν ἀρχίζῃ τις νὰ πίνῃ, ὁμοιάζει τὸ ἀρνίον κατὰ τὴν πραότητα ϗ ἄγνοιαν· γίνεται ἀκολούθως τολμηρὸς καθὼς ὁ λέων· μετ' ὀλίγον, ἡ ἀνδρία του μεταμορφοῦται εἰς τὴν μωρίαν τοῦ πιθήκου· καὶ τελευταῖον, κυλίεται εἰς τὸν βόρβορον, καθὼς ἡ σῦς.

Αν ϗ ἦναι τῶν ἀδυνάτων νὰ καταλάβωμεν τὰ Χριστιανικὰ μυστήρια, δυνάμεθα ὅμως νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς ἁρμοδιότητος ϗ ἱκανότητος αὐτῶν νὰ προξενῶσιν εὐεργετικὰ τινὰ εἰς τὸν ἑαυτόν μας ἀποτελέσματα. Ἡ θρησκεία, ὡς ἡ φήμη τοῦ Ποιητοῦ, κρύπτει μὲν τὴν κεφαλὴν της μεταξὺ τῶν νεφῶν· ἀλλ' ἐμποροῦμεν νὰ θεωρῶμεν τὰ ἴχνη αὐτῆς ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, καὶ νὰ παρατηρῶμεν ὅσα μᾶς στρώνονται εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἀγαθά.